

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут – Економіки, управління і бізнесу ім. Г.Е. Вейнштейна

Кафедра – Торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом

Ступінь вищої освіти – перший (бакалавр)

Спеціальність – 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітня програма – «Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

**на тему: «ПЛАНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
АГРОПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА»**

КРБ.ТПТтаУБ.1.769-03.ІІІ.3.3

Здобувач: _____ Скиба Олександра Сергіївна

Підпис

(ПІБ)

Керівник: _____ PhD, ст.викладач Богданов О.О.

Підпис (науковий ступень, вчене звання, ПІБ)

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від _____ 2025 р., протокол № _____

Завідувач кафедри

_____ ТПТтаУБ _____ Наталія БАСЮРКІНА

Підпис

Одеса – 2025 р.

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ І БІЗНЕСУ ім. Г. Е. Вейнштейна

Навчально-науковий інститут – Економіки, управління і бізнесу ім. Г.Е.

Вейнштейна

Кафедра – Торговельного підприємництва, товарознавства та управління
бізнесом

Ступінь вищої освіти – перший (бакалавр)

Спеціальність – 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітня програма – «Підприємництво і торгівля, товарознавство та
експертиза в митній справі»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри Торговельного підприємництва,
товарознавства та управління бізнесом

_____ д.е.н., проф. Басюркіна Н.Й.

_____ 202__ р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

здобувача Олександри Скиби

(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

1. Тема роботи: «Планування інвестиційної політики агропромислового підприємства»
затверджена наказом ОНТУ від 26.09.2024 р. № 577-03.

2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи _____ 2025 р.

3. Вихідні дані роботи: дані Державної служби статистики України, методичні вказівки кафедри ТПТпнУБ ОНТУ, підручники і посібники, монографічний матеріал, аналітичні дані спеціалізованих Інтернет-видань, ЗМІ, статистичні та фінансові звіти підприємств агропромислового сектору, зокрема ТОВ «Колос».

4. Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра: Анотація. Зміст. Вступ. Розділ 1. Теоретичні основи планування інвестиційної політики підприємств АПК. Розділ 2. Аналіз інвестиційної діяльності агропромислового підприємства. Розділ 3. Напрями вдосконалення планування інвестиційної політики агропромислового підприємства. Розділ 4. Охорона праці. В и с н о в к и . Список літератури. Додатки.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): таблиць – 19, рисунків – 15. Переваги кооперативів і агрохолдингів (рис.), моделі агроформувань (рис.), критерії та показники розвитку (табл.), управлінська модель агроформувань (рис.), оцінка

потенціалу та економічні розрахунки ефективності проєктів (табл.).

б. Дата видачі завдання 01.02.2025р.

Керівник: _____ PhD, ст.викладач Богданов О.О.

Підпис (науковий ступень, вчене звання, ПІБ)

Завдання прийняв до виконання _____ Скиба О.С.

Підпис (ПІБ)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Збір інформації для аналізу теоретичних аспектів інвестиційної політики та написання розділу 1	01.02.2025 – 14.02.2025	Виконано
2.	Аналіз діяльності підприємства, збір статистичних та фінансових даних, написання розділу 2	15.02.2025 – 01.03.2025	Виконано
3.	Формування пропозицій щодо вдосконалення інвестиційної політики, розробка інвестпроєктів, написання розділу 3	02.03.2025 – 16.03.2025	Виконано
4.	Написання розділу 4 з охорони праці та безпеки життєдіяльності	17.03.2025 – 20.03.2025	Виконано
5.	Формулювання висновків, оформлення списку джерел, підготовка додатків	21.03.2025 – 26.03.2025	Виконано
6.	Оформлення роботи і надання її на кафедру	09.05.2025 – 17.05.2025 рр.	Виконано
7.	Перевірка роботи на плагіат, рецензування і допуск до захисту	18.05.2025 – 10.06.2025 рр.	Виконано

Керівник: _____ PhD, ст.викладач Богданов О.О.

Підпис (науковий ступень, вчене звання, ПІБ)

Здобувач: _____ Скиба О.С.

Підпис (ПІБ)

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-дипломник _____ Скиба Олександра

Сергіївна

Підпис

(ПІБ)

АНОТАЦІЯ

на кваліфікаційну роботу бакалавра

Кваліфікаційна робота містить 106 сторінок, 19 таблиць, бібліографія з 72 найменувань, 5 додатків.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення планування інвестиційної політики агропромислового підприємства в сучасних умовах господарювання.

Об'єктом аналізу, узагальнень і дослідження є економічні відносини є економічні відносини, що виникають у процесі формування та реалізації інвестиційної політики агропромислового підприємства.

Завданням роботи передбачено дослідження теоретичних основ інвестиційної політики, аналіз інвестиційної діяльності підприємства, розробка стратегії інвестиційної політики та оцінка ефективності запропонованих заходів.

За результатами роботи сформульовано висновки стосовно напрямів удосконалення інвестиційної політики підприємства, підвищення її ефективності та конкурентоспроможності.

Отримані результати рекомендовані до використання в практичній діяльності ТОВ "Колос" з метою вдосконалення його інвестиційної політики та стратегії розвитку.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна політика, агропідприємство, ефективність, стратегія, планування, оцінка, розвиток, проект, інновації.

Рік виконання роботи – 2024-2025.

Рік захисту роботи – 2025.

SUMMARY

Bachelor's Qualification Work contains 106 pages, 19 tables, bibliography of 72 titles, 5 applications.

The purpose of the thesis is to provide theoretical substantiation and develop practical recommendations for improving the planning of the investment policy of an agro-industrial enterprise under current economic conditions.

The object of the study is the economic relations arising in the process of forming and implementing the investment policy of an agro-industrial enterprise.

The task of the thesis includes the study of the theoretical foundations of investment policy, analysis of the enterprise's investment activity, development of an investment policy strategy, and evaluation of the effectiveness of the proposed measures.

The results of the thesis contain conclusions and proposals for enhancing the enterprise's investment policy, improving its efficiency and competitiveness.

The practical recommendations are intended for implementation at LLC "Kolos" to improve its investment strategy and development plans.

Keywords: investment, investment policy, agro-enterprise, efficiency, strategy, planning, evaluation, development, project, innovation.

Year of completion: 2024- 2025

Year of defense: 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ АПК.....	11
1.1. Сутність, класифікація та значення інвестиційної політики в діяльності агропромислових підприємств	11
1.2. Особливості інвестування в агропромисловому комплексі України.....	17
Висновки до розділу 1	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	24
2.1. Загальна характеристика підприємства	24
2.2. Аналіз фінансово-економічного стану підприємства	28
2.3. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства	42
Висновки до розділу 2	56
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ АГРОПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	59
3.1. Розробка стратегії інвестиційної політики підприємства.....	59
3.2. Економічне обґрунтування запропонованих інвестиційних проектів.....	62
3.3. Оцінка ефективності запропонованих заходів.....	66
Висновки до розділу 3	71
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ	74
4.1. Аналіз умов праці та безпеки життєдіяльності на підприємстві	74
4.2. Характеристика небезпечних та шкідливих факторів виробництва.....	76
4.3. Заходи з покращення умов праці та безпеки на підприємстві	78
4.4. Оцінка ефективності запропонованих заходів з охорони праці.....	81
Висновки до розділу 4	82
ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	88
ДОДАТКИ.....	95

ВСТУП

Сучасні динамічні зміни в аграрному секторі економіки України вимагають від сільськогосподарських підприємств інтенсифікації виробництва, підвищення ефективності використання ресурсів, впровадження нових технологій та посилення конкурентних позицій на ринку. Особливо важливим інструментом реалізації цих завдань є ефективна інвестиційна політика, яка забезпечує розширене відтворення, модернізацію виробництва та інноваційний розвиток підприємств аграрного сектору. В умовах обмеженості власних фінансових ресурсів, нестабільності економічної ситуації та загострення конкуренції на ринку сільськогосподарської продукції проблема формування та реалізації ефективної інвестиційної політики підприємств агропромислового комплексу набуває особливої актуальності. Інвестиційна політика є фундаментальною складовою загальної стратегії розвитку підприємства, оскільки визначає напрямки, обсяги та структуру інвестицій, джерела їх фінансування, терміни реалізації інвестиційних проектів та очікувані результати. Від успішності інвестиційної політики залежить не лише конкурентоспроможність підприємства та його ринкова вартість, але й соціально-економічний розвиток сільських територій, підвищення рівня життя населення, продовольча безпека країни.

Теоретичним та практичним аспектам інвестиційної діяльності підприємств агропромислового комплексу присвячені наукові праці багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених. Зокрема, вагомий внесок у дослідження проблем інвестування в аграрному секторі економіки зробили такі науковці, як І. Бланк, В. Геєць, Б. Данилишин, М. Кісіль, М. Коденська, О. Крисальний, Г. Підлісецький, П. Саблук, В. Савчук, А. Пересада, Т. Майорова, В. Федоренко, Л. Катан, С. Кваша, Ю. Лупенко, М. Малік, О. Шпикуляк, В. Борщевський, О. Шубравська та інші. Проте, незважаючи на значну кількість наукових публікацій з даної проблематики, питання формування ефективної інвестиційної політики агропромислових підприємств в умовах нестабільного зовнішнього середовища, обмеженості інвестиційних ресурсів та потреби в інноваційному розвитку

залишаються недостатньо дослідженими. Особливо актуальними є питання розробки та впровадження дієвих механізмів планування інвестиційної діяльності підприємств агропромислового комплексу, а також оцінки ефективності інвестиційних проектів з урахуванням специфіки сільськогосподарського виробництва.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення планування інвестиційної політики агропромислового підприємства в сучасних умовах господарювання. Для досягнення поставленої мети в роботі визначено наступні завдання: дослідити теоретичні основи формування інвестиційної політики підприємства, її сутність, принципи та особливості в агропромисловому комплексі; проаналізувати методичні підходи до планування інвестиційної діяльності та оцінки ефективності інвестиційних проектів; дослідити загальну характеристику підприємства, його фінансово-економічний стан та наявні проблеми; проаналізувати інвестиційну діяльність підприємства та виявити основні тенденції та проблеми у цій сфері; розробити стратегію інвестиційної політики підприємства з урахуванням його специфіки та перспектив розвитку; обґрунтувати інвестиційні проекти, спрямовані на вдосконалення діяльності підприємства та підвищення його конкурентоспроможності; оцінити ефективність запропонованих заходів та їх вплив на фінансово-економічний стан підприємства; проаналізувати стан охорони праці на підприємстві та розробити заходи щодо її вдосконалення.

Об'єктом дослідження є процес планування інвестиційної політики агропромислового підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти вдосконалення планування інвестиційної політики ТОВ "Колос".

У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів: системний підхід, методи узагальнення, порівняння, аналізу і синтезу (при дослідженні теоретичних основ формування інвестиційної політики); статистичні та економіко-математичні методи (при аналізі фінансово-

економічного стану та інвестиційної діяльності підприємства); метод SWOT-аналізу (при розробці стратегії інвестиційної політики); методи дисконтування, розрахунку терміну окупності, внутрішньої норми дохідності, індексу прибутковості (при оцінці ефективності інвестиційних проектів); методи експертних оцінок та багатокритеріального аналізу (при комплексній оцінці ефективності запропонованих заходів). Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти України, що регулюють інвестиційну діяльність; статистичні матеріали Державної служби статистики України; наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених з питань інвестування; фінансова та статистична звітність ТОВ "Колос"; інформаційно-аналітичні матеріали Міністерства аграрної політики та продовольства України, аналітичні огляди інвестиційного ринку; матеріали науково-практичних конференцій; інтернет-ресурси.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання керівництвом ТОВ "Колос" при розробці та реалізації інвестиційної політики підприємства, плануванні інвестиційних проектів, оцінці їх ефективності та виборі оптимальних джерел фінансування. Запропоновані в роботі заходи щодо вдосконалення планування інвестиційної політики підприємства дозволять підвищити ефективність інвестиційної діяльності, зміцнити конкурентні позиції на ринку та забезпечити сталий розвиток підприємства у довгостроковій перспективі. Окремі положення та висновки дослідження можуть бути використані іншими підприємствами агропромислового комплексу при формуванні власної інвестиційної політики, а також органами державної влади та місцевого самоврядування при розробці програм підтримки сільськогосподарських виробників та залучення інвестицій в аграрний сектор економіки. Матеріали дослідження були апробовані на ТОВ "Колос", про що свідчить довідка про впровадження результатів дослідження від 10.04.2025 р. Окремі результати дослідження були представлені на Міжнародній науково-практичній конференції "Інвестиційно-інноваційний розвиток

аграрного сектору економіки України" (м. Одеса, березень 2025 р.) та опубліковані у збірнику тез конференції.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 106 сторінок. Робота містить 19 таблиць, список використаних джерел із 72 найменування та 5 додатків. У першому розділі розглянуто теоретичні основи формування інвестиційної політики підприємства, її сутність, принципи та методичні підходи до планування інвестиційної діяльності. У другому розділі проведено аналіз діяльності ТОВ "Колос", досліджено його фінансово-економічний стан та інвестиційну діяльність. У третьому розділі розроблено стратегію інвестиційної політики підприємства, проведено економічне обґрунтування запропонованих інвестиційних проектів та оцінку їх ефективності. У четвертому розділі проаналізовано стан охорони праці на підприємстві, виявлено основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори, розроблено заходи з покращення умов праці та безпеки на підприємстві, проведено оцінку їх ефективності.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ АПК

1.1. Сутність, класифікація та значення інвестиційної політики в діяльності агропромислових підприємств

Інвестиційна політика агропромислових підприємств у сучасному економічному середовищі постає наріжним каменем їхньої конкурентоспроможності та сталого розвитку в умовах глобалізаційних викликів. Вона являє собою комплекс цілеспрямованих заходів щодо створення сприятливих умов для всіх суб'єктів господарювання з метою активізації інвестиційної діяльності, підвищення ефективності виробництва та вирішення соціальних проблем [4, с. 1082]. Варто зазначити, що сам термін «інвестиційна політика» має багатовекторне тлумачення, яке змінювалося протягом історичного розвитку економічної думки та відображає складність і багатогранність даного феномену. У науковій літературі спостерігається певна розбіжність у трактуваннях сутності інвестиційної політики, що свідчить про різноплановість підходів до її концептуалізації та практичного впровадження. Загалом, можна стверджувати, що інвестиційна політика агропромислового підприємства – це сукупність принципів та заходів, які визначають напрямок використання капітальних вкладень у сфері АПК для досягнення визначених стратегічних цілей [47, с. 44].

Дослідження інвестиційної політики агропромислових підприємств має виняткове значення для визначення перспектив їхнього розвитку та зміцнення позицій на ринку. Бистрий Д. О. у своїй роботі зазначає, що успішність функціонування підприємства значною мірою залежить від раціональності та обґрунтованості інвестиційних рішень, які приймаються в рамках обраної інвестиційної політики [4, с. 87]. Вагомість даного твердження підтверджується тим, що вітчизняні підприємства в умовах обмеженості ресурсів потребують виваженого підходу до їх розподілу та використання. Ефективна інвестиційна політика дозволяє оптимізувати структуру капіталу, знизити ризики та забезпечити стабільне зростання у довгостроковій перспективі. При цьому,

інвестиційна політика має узгоджуватися із загальною стратегією розвитку підприємства, його виробничим потенціалом та ринковими можливостями [20, с. 65].

Класифікація типів інвестиційної політики агропромислових підприємств відображає різноманіття стратегічних орієнтирів та тактичних підходів до інвестиційної діяльності в АПК. За ступенем ризиковості та очікуваної дохідності, науковці виділяють консервативну, помірну та агресивну інвестиційні політики [22, с. 94]. Консервативна політика характеризується мінімізацією інвестиційних ризиків, що, безумовно, призводить до обмеження потенційного прибутку, проте забезпечує стабільність і передбачуваність інвестиційних результатів. Помірна політика передбачає збалансований підхід до співвідношення ризику та прибутковості, що є найбільш поширеним варіантом для агропідприємств України [22, с. 95]. Агресивна політика, навпаки, орієнтована на максимізацію інвестиційного доходу навіть за умови значних ризиків, що є характерним для інноваційно-активних підприємств з амбітними планами розвитку й модернізації.

За строками реалізації інвестиційних проектів, інвестиційну політику підприємств АПК можна розділити на короткострокову, середньострокову та довгострокову [67, с. 159]. Короткострокова політика зосереджується на проектах із термінами окупності до одного року і переважно спрямована на вирішення тактичних завдань підприємства. Середньострокова політика охоплює інвестиційні проекти з терміном реалізації від одного до трьох років і дозволяє вирішувати завдання поступового розвитку окремих напрямків діяльності. Довгострокова політика, яка розрахована на п'ять і більше років, орієнтована на стратегічні перетворення, масштабну модернізацію та кардинальне підвищення конкурентоспроможності підприємства [20, с. 67]. Важливо розуміти, що ефективність кожного типу політики залежить від конкретних умов господарювання та стратегічних цілей конкретного агропромислового підприємства.

Залежно від об'єктів інвестування, інвестиційна політика агропромислових підприємств може бути спрямована на капітальні інвестиції, фінансові інвестиції або інноваційні інвестиції [4, с. 89]. Капітальні інвестиції передбачають спрямування коштів на оновлення, розширення та модернізацію матеріально-технічної бази підприємства: придбання нового обладнання, будівництво нових виробничих споруд, реконструкцію існуючих потужностей тощо. Фінансові інвестиції охоплюють вкладення у фінансові інструменти – цінні папери, депозити, придбання активів інших підприємств, що може бути частиною стратегії диверсифікації діяльності або тимчасового розміщення вільних коштів [19, с. 72]. Інноваційні інвестиції спрямовуються на розробку та впровадження нових технологій, продуктів або послуг, що є особливо актуальним для підвищення технологічного рівня агропромислового виробництва.

Формування інвестиційної політики агропромислових підприємств відбувається під впливом комплексу зовнішніх та внутрішніх чинників, які визначають її спрямованість та ефективність. До зовнішніх чинників відносять макроекономічну стабільність, інвестиційний клімат у країні, стан податкової системи, рівень розвитку фінансового ринку, державну підтримку аграрного сектору тощо [57, с. 68]. Внутрішні чинники включають фінансовий стан підприємства, його виробничий потенціал, організаційну структуру, рівень кваліфікації персоналу, наявність власних джерел інвестування та ефективність системи управління [41, с. 49]. Взаємодія цих чинників формує унікальний контекст для розробки інвестиційної політики кожного конкретного агропромислового підприємства. Це припущення потребує подальшого підтвердження через емпіричні дослідження динаміки впливу різних чинників на інвестиційну активність підприємств АПК України.

Розробка ефективної інвестиційної політики аграрного підприємства потребує дотримання певних принципів, які забезпечують системність та науковість підходу. Серед ключових принципів варто виділити: відповідність загальній стратегії розвитку підприємства, врахування галузевих особливостей агропромислового виробництва, забезпечення оптимального співвідношення

дохідності та ризику, гнучкість та адаптивність до змін зовнішнього середовища [47, с. 44]. Також надзвичайно важливими є принципи диверсифікації інвестиційного портфеля, економічної обґрунтованості інвестиційних рішень, соціальної відповідальності та екологічної спрямованості інвестицій у аграрній сфері. Дотримання цих принципів дозволяє формувати збалансовану інвестиційну політику, яка враховує як економічні інтереси агропромислового підприємства, так і суспільні потреби та вимоги сталого розвитку сільських територій [7, с. 100].

Інвестиційна політика агропромислових підприємств виконує низку важливих функцій, що сприяють їх стійкому розвитку в складних економічних умовах. По-перше, вона забезпечує планомірне оновлення матеріально-технічної бази виробництва, без чого неможливе підвищення продуктивності праці та конкурентоспроможності продукції [19, с. 72]. По-друге, інвестиційна політика стимулює впровадження інновацій, зокрема ресурсозберігаючих технологій, що особливо актуально для ресурсномістких агропромислових виробництв. По-третє, вона сприяє диверсифікації діяльності підприємств АПК, що дозволяє знизити ризики, пов'язані з сезонністю та нестабільністю аграрного виробництва [32, с. 54]. По-четверте, ефективна інвестиційна політика забезпечує підвищення якості продукції та розширення асортименту, що є необхідною умовою для успішної конкуренції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. По-п'яте, вона створює умови для розвитку людського капіталу та підвищення соціальних стандартів на сільських територіях [39, с. 144].

Реалізація інвестиційної політики агропромислового підприємства передбачає проходження кількох послідовних етапів, кожен з яких має свої особливості та значення. Початковим етапом є аналіз поточного стану підприємства, визначення його сильних та слабких сторін, можливостей та загроз, а також оцінка інвестиційного потенціалу [42, с. 86]. Наступним етапом є формулювання інвестиційних цілей, які мають бути конкретними, вимірюваними, досяжними, релевантними та обмеженими у часі. Далі відбувається розробка інвестиційної стратегії, яка визначає основні напрямки та

пріоритети інвестиційної діяльності [47, с. 45]. Четвертий етап – це формування інвестиційного портфеля, що включає відбір конкретних інвестиційних проектів та визначення джерел їх фінансування. І, нарешті, завершальним етапом є впровадження інвестиційних проектів та моніторинг їх виконання, що дозволяє своєчасно виявляти відхилення від плану та здійснювати необхідні коригування [6, с. 54].

Джерела фінансування інвестиційних проектів агропромислових підприємств можна класифікувати на внутрішні та зовнішні, що має принципове значення для формування ефективної інвестиційної політики. До внутрішніх джерел відносяться власні кошти підприємства: прибуток, амортизаційні відрахування, кошти від реалізації надлишкових активів [28, с. 65]. Зовнішні джерела включають залучені кошти (емісія акцій, внески засновників) та позикові кошти (банківські кредити, лізинг, облігаційні позики, комерційні кредити, іноземні інвестиції) [51, с. 243]. В українських реаліях структура джерел фінансування інвестиційної діяльності агропромислових підприємств має суттєві особливості, зумовлені обмеженим доступом до довгострокових кредитних ресурсів, нерозвиненістю фондового ринку та високими ризиками інвестування в аграрний сектор. Втім, за останні роки спостерігається позитивна тенденція до диверсифікації джерел фінансування інвестиційних проектів в АПК, зокрема, через розвиток механізмів державно-приватного партнерства, аграрних розписок, проектного фінансування тощо [65, с. 76].

Ефективність інвестиційної політики агропромислових підприємств визначається низкою показників, які відображають різні аспекти інвестиційної діяльності. Основними серед них є: чиста приведена вартість (NPV), внутрішня норма дохідності (IRR), дисконтований період окупності (DPP), індекс рентабельності інвестицій (PI) [31, с. 158]. Ці показники дозволяють оцінити економічну ефективність інвестиційних проектів з урахуванням часової вартості грошей, що є особливо важливим для довгострокових інвестицій в агропромисловому комплексі. Окрім економічних показників, важливу роль відіграють соціальні та екологічні критерії ефективності інвестиційної політики,

такі як створення нових робочих місць, підвищення якості життя сільського населення, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище, збереження природних ресурсів [17, с. 75]. Інтегрована оцінка ефективності інвестиційної політики з урахуванням всіх цих аспектів дозволяє забезпечити сталий розвиток агропромислових підприємств та сільських територій у довгостроковій перспективі.

Інвестиційна політика відіграє ключову роль у забезпеченні конкурентоспроможності агропромислових підприємств на внутрішньому та зовнішньому ринках. В умовах глобалізації економіки та інтеграції України у світовий економічний простір, конкурентоспроможність вітчизняних агропідприємств значною мірою залежить від їх технологічного рівня, якості продукції, ефективності виробництва та управління [38, с. 117]. Саме інвестиційна політика визначає можливості підприємства щодо модернізації виробництва, впровадження інновацій, розвитку людського капіталу та інших чинників конкурентоспроможності. Забезпечення стійких конкурентних переваг вимагає формування довгострокової інвестиційної політики, яка б дозволяла не лише реагувати на поточні виклики ринку, але й створювати стратегічний потенціал для майбутнього розвитку [58, с. 78]. При цьому, важливим аспектом є гнучкість інвестиційної політики, її здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища та відповідати на нові виклики та можливості.

Сучасні тенденції розвитку інвестиційної політики агропромислових підприємств характеризуються посиленням уваги до екологічних, соціальних та управлінських аспектів інвестування (ESG-критерії). Це пов'язано як з глобальними трендами відповідального інвестування, так і з усвідомленням важливості сталого розвитку для довгострокової конкурентоспроможності агробізнесу [13, с. 654]. Інвестиційна політика, яка враховує ESG-критерії, передбачає спрямування коштів на проєкти, що забезпечують не лише економічну ефективність, але й соціальну відповідальність та екологічну безпеку. Такий підхід дозволяє агропромисловим підприємствам знизити репутаційні ризики, покращити відносини з місцевими громадами, забезпечити

доступ до нових ринків та джерел фінансування [17, с. 76]. Варто зазначити, що точних даних щодо поширення ESG-інвестування серед українських агропідприємств недостатньо, однак спостерігається тенденція до зростання інтересу до цієї проблематики, особливо серед великих агрохолдингів, які працюють на міжнародних ринках.

Також важливо забезпечити узгодженість інвестиційної політики з маркетинговою, виробничою, фінансовою та кадровою політикою підприємства, що дозволить досягти синергетичного ефекту та максимізувати віддачу від інвестицій [18, с. 65]. На основі порівняння різних підходів до формування інвестиційної політики можна зробити висновок, що найбільш ефективним є інтегрований підхід, який поєднує стратегічне бачення з гнучкістю тактичних рішень, враховує специфіку агробізнесу та забезпечує баланс економічних, соціальних та екологічних аспектів інвестиційної діяльності.

1.2. Особливості інвестування в агропромисловому комплексі України

Агропромисловий комплекс України традиційно відіграє ключову роль у забезпеченні економічної стабільності та продовольчої безпеки держави, маючи значний потенціал для нарощування обсягів виробництва та експорту. Зважаючи на наявні природно-кліматичні умови, родючі ґрунти, усталені традиції аграрного виробництва, Україна має беззаперечні конкурентні переваги у сільськогосподарському виробництві на світовому ринку [22, с. 45]. Втім, реалізація цього потенціалу значною мірою залежить від інвестиційної привабливості галузі та можливостей залучення фінансових ресурсів для модернізації та розвитку. Особливої актуальності ці питання набувають в умовах глобалізації економіки та загострення конкуренції на світових ринках сільськогосподарської продукції. Варто зазначити, що інвестиційна привабливість агропромислового комплексу України формується під впливом низки специфічних чинників, які відрізняють цю галузь від інших секторів економіки та створюють унікальний контекст для інвестиційної діяльності.

Інвестиційний клімат в аграрному секторі України характеризується неоднозначними тенденціями, що зумовлює складність і суперечливість процесів інвестування. З одного боку, агропромисловий комплекс демонструє стабільне зростання та високу рентабельність окремих напрямків діяльності, що приваблює інвесторів [54, с. 75]. З іншого боку, існують суттєві інституційні, економічні та політичні бар'єри, які стримують інвестиційну активність. Неєфективна судова система, корупція, бюрократичні перепони, недосконалість законодавства у сфері захисту прав інвесторів – усе це негативно впливає на інвестиційний клімат у галузі [22, с. 46]. Крім того, військові дії на сході України та анексія Криму створили додаткові ризики для інвесторів, особливо у прикордонних регіонах. Однак, незважаючи на ці виклики, агропромисловий комплекс України залишається одним із найбільш привабливих секторів економіки для інвестування, особливо з огляду на глобальні тенденції зростання попиту на продовольство та обмеженість світових сільськогосподарських ресурсів.

Специфіка інвестування в агропромисловому комплексі України визначається насамперед природно-кліматичними особливостями сільськогосподарського виробництва. Сезонність виробництва, залежність від погодних умов, тривалий виробничий цикл у рослинництві та тваринництві створюють специфічні ризики для інвесторів та потребують особливих підходів до планування інвестиційних проектів [31, с. 152]. У сільському господарстві період окупності інвестицій часто є довшим порівняно з іншими галузями економіки, що зумовлює необхідність довгострокового планування та стабільних джерел фінансування. Крім того, інвестиції в агропромисловий комплекс характеризуються нерівномірністю грошових потоків протягом року внаслідок сезонності виробництва, що вимагає специфічних підходів до управління ліквідністю та оборотним капіталом [70, с. 141]. Ці особливості суттєво впливають на структуру інвестицій в АПК, а також на критерії оцінки інвестиційних проектів та методи управління інвестиційними ризиками.

Землекористування та земельні відносини є одним із ключових аспектів, що визначають особливості інвестування в агропромисловому комплексі України. Тривалий мораторій на продаж сільськогосподарських земель, який був скасований лише нещодавно, значною мірою стримував інвестиційну активність у галузі та обмежував можливості залучення довгострокових інвестицій [39, с. 143]. Відсутність права власності на землю ускладнювала доступ аграрних підприємств до кредитних ресурсів, оскільки земля не могла бути використана як застава. Ситуація почала змінюватися з прийняттям закону про ринок землі, який відкриває нові можливості для інвесторів, але одночасно створює нові виклики та ризики [54, с. 76]. Зокрема, існують побоювання щодо можливої концентрації земель у руках великих агрохолдингів та іноземних інвесторів, що може негативно вплинути на розвиток середніх та малих сільськогосподарських підприємств. Це припущення потребує подальшого підтвердження через моніторинг динаміки земельних відносин після повноцінного запуску ринку землі.

Структура інвестицій в агропромисловому комплексі України характеризується значною диспропорцією між різними підгалузями та напрямками діяльності. Найбільш інвестиційно привабливими залишаються експортоорієнтовані галузі рослинництва, зокрема виробництво зернових та олійних культур, які демонструють високу рентабельність та швидшу окупність інвестицій [43, с. 76]. Натомість, галузі тваринництва, плодівництва, овочівництва, переробки сільськогосподарської продукції, виробництва продуктів з високою доданою вартістю залишаються недоінвестованими [28, с. 64]. Такий дисбаланс зумовлений не лише економічними чинниками (різна рентабельність, різні терміни окупності), але й недосконалістю державної політики підтримки АПК, яка не створює достатніх стимулів для інвестування у трудомісткі та капіталомісткі галузі сільського господарства. Ця диспропорція негативно впливає на збалансований розвиток агропромислового комплексу, призводить до сировинної орієнтації експорту та обмежує можливості створення продукції з високою доданою вартістю.

Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності в агропромисловому комплексі України має певні особливості, зумовлені специфікою галузі та загальним станом фінансового сектору країни. Більшість сільськогосподарських підприємств України відчувають дефіцит власних фінансових ресурсів для здійснення інвестицій, особливо довгострокових, що зумовлює необхідність залучення зовнішнього фінансування [9, с. 156]. Втім, доступ до кредитних ресурсів для аграрних підприємств залишається обмеженим через високі процентні ставки, жорсткі вимоги до забезпечення, складні процедури оформлення кредитів. Особливо гостро ця проблема стоїть перед малими та середніми сільськогосподарськими підприємствами, які не мають достатнього забезпечення та кредитної історії [65, с. 75]. У цих умовах особливої ваги набувають альтернативні інструменти фінансування інвестицій в АПК, такі як лізинг, аграрні розписки, форвардні контракти, вексельні розрахунки тощо. Також важливим джерелом фінансування інвестицій для великих агропідприємств стає вихід на міжнародні фінансові ринки через IPO, випуск єврооблігацій та залучення коштів міжнародних фінансових інституцій.

Державна політика у сфері підтримки інвестиційної діяльності в агропромисловому комплексі відіграє важливу роль у формуванні інвестиційного клімату галузі. В Україні існує низка механізмів державної підтримки інвестицій в АПК, зокрема пільгове кредитування, часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки та обладнання, фіскальні стимули для окремих видів діяльності, спеціальні режими оподаткування для сільськогосподарських виробників [44, с. 126]. Однак, ефективність цих механізмів часто знижується через непослідовність державної політики, обмеженість бюджетних ресурсів, складність адміністративних процедур, корупційні ризики. Крім того, спостерігається нерівномірність доступу до державної підтримки для різних категорій сільськогосподарських виробників, зокрема, великі агрохолдинги часто мають більше можливостей для отримання державних субсидій порівняно з малими та середніми підприємствами [57, с. 69]. Це зумовлює необхідність удосконалення системи державної підтримки

інвестиційної діяльності в АПК з метою забезпечення її прозорості, доступності та ефективності для всіх категорій сільськогосподарських виробників.

Технологічна модернізація є одним із ключових напрямків інвестування в агропромисловому комплексі України, зважаючи на значне відставання галузі від світових лідерів за рівнем технічного забезпечення та ефективністю використання ресурсів. Інвестиції у придбання сучасної сільськогосподарської техніки, впровадження інноваційних технологій обробітку ґрунту, точного землеробства, крапельного зрошення, автоматизації та комп'ютеризації виробничих процесів дозволяють суттєво підвищити продуктивність праці, урожайність сільськогосподарських культур, ефективність використання ресурсів [43, с. 77]. Однак, масштаби технологічної модернізації АПК України залишаються недостатніми, особливо у сегменті малих та середніх підприємств, які часто не мають доступу до необхідних фінансових ресурсів та технологічних знань. Втім, останніми роками спостерігається позитивна тенденція до зростання інвестицій у технологічну модернізацію АПК, що зумовлено як економічними чинниками (зростання конкуренції, підвищення вартості ресурсів), так і регуляторними стимулами (державні програми компенсації вартості техніки, полегшення доступу до кредитних ресурсів для придбання обладнання) [55, с. 134].

Інноваційна складова інвестицій в агропромисловому комплексі України залишається недостатньо розвиненою порівняно з розвиненими країнами, де інновації стали ключовим фактором підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору. В Україні спостерігається низький рівень інвестицій у дослідження та розробки, впровадження біотехнологій, розвиток селекції та насінництва, альтернативної енергетики, органічного землеробства та інших інноваційних напрямків [28, с. 66]. Це зумовлено низкою чинників, зокрема, низьким рівнем інтеграції науки і виробництва, недостатнім фінансуванням аграрної науки, відсутністю ефективних механізмів трансферу технологій, недосконалістю системи захисту інтелектуальної власності. Крім того, інноваційна діяльність в АПК характеризується високим рівнем ризику та

невизначеності, що стримує приватні інвестиції у цю сферу [43, с. 78]. Для подолання цих обмежень необхідно розвивати державно-приватне партнерство у сфері інноваційної діяльності, створювати аграрні технопарки, інноваційні кластери, венчурні фонди, які б сприяли розвитку та комерціалізації інновацій в агропромисловому комплексі.

Інфраструктурні інвестиції є невід'ємною складовою розвитку агропромислового комплексу України, забезпечуючи створення необхідних умов для ефективного виробництва, зберігання, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції. Особливої актуальності набувають інвестиції у розвиток логістичної інфраструктури (елеватори, сховища, термінали, холодильні комплекси, транспортні маршрути), враховуючи експортну орієнтацію більшості українських агровиробників [14, с. 38]. Також важливим напрямком є інвестиції у розвиток іригаційних систем, особливо у південних регіонах України, де зрошення є критичним фактором для ефективного сільськогосподарського виробництва. Однак, реалізація масштабних інфраструктурних проектів в АПК стикається з низкою проблем, таких як тривалий термін окупності, високі початкові інвестиції, складність координації зусиль різних стейкхолдерів, регуляторні обмеження [26, с. 180].

Вплив євроінтеграційних процесів на інвестиційну діяльність в агропромисловому комплексі України є багатоаспектним і неоднозначним. З одного боку, реалізація Угоди про асоціацію з ЄС та поглиблена зона вільної торгівлі відкривають нові можливості для українських агровиробників на європейському ринку, стимулюють інвестиції у підвищення якості та безпечності продукції, впровадження європейських стандартів виробництва [25, с. 79]. З іншого боку, посилення конкуренції з боку європейських виробників створює додаткові ризики для менш ефективних українських підприємств, особливо у секторі переробки сільськогосподарської продукції. Також змінюється структура інвестицій в АПК: зростає частка інвестицій у розвиток органічного виробництва, нішеві культури, підвищення енергоефективності, екологізацію виробництва, що відповідає європейським тенденціям [46, с. 108].

Крім того, євроінтеграція сприяє гармонізації українського законодавства з європейським, що потенційно може покращити інвестиційний клімат у галузі через посилення захисту прав інвесторів, удосконалення регуляторного середовища, зниження корупційних ризиків. Однак, цей процес відбувається повільно і непослідовно, що стримує позитивні ефекти від євроінтеграції для інвестиційної привабливості АПК України.

Висновки до розділу 1

Дослідження теоретичних основ планування інвестиційної політики підприємств АПК дозволило визначити її сутність як комплексну систему цілеспрямованих заходів щодо створення сприятливих умов для активізації інвестиційної діяльності, підвищення ефективності виробництва та забезпечення конкурентоспроможності агропромислових підприємств. Інвестиційна політика є невід'ємною складовою загальної стратегії розвитку підприємства та формується під впливом комплексу зовнішніх і внутрішніх чинників, які визначають її спрямованість та ефективність [47, с. 44]. У процесі дослідження було виявлено різноманітні підходи до класифікації типів інвестиційної політики за ступенем ризиковості, строками реалізації, об'єктами інвестування, що відображає багатогранність цього явища та його важливість для забезпечення сталого розвитку агропромислових підприємств. Розробка ефективної інвестиційної політики потребує дотримання певних принципів, таких як відповідність загальній стратегії розвитку, економічна обґрунтованість інвестиційних рішень, оптимальне співвідношення дохідності та ризику, гнучкість та адаптивність до змін зовнішнього середовища [20, с. 67].

Аналіз особливостей інвестування в агропромисловому комплексі України дозволив ідентифікувати специфічні риси інвестиційних процесів у цій галузі, зумовлені природно-кліматичними особливостями сільськогосподарського виробництва, сезонністю, тривалим виробничим циклом, залежністю від земельних ресурсів. У дослідженні виявлено, що інвестиційний клімат в аграрному секторі України характеризується неоднозначними тенденціями: з

одного боку, галузь демонструє стабільне зростання та високу рентабельність окремих напрямків діяльності, з іншого – існують суттєві інституційні, економічні та політичні бар'єри, які стримують інвестиційну активність [22, с. 46]. Структура інвестицій в АПК України відзначається значною диспропорцією: найбільш інвестиційно привабливими залишаються експортоорієнтовані галузі рослинництва, тоді як галузі тваринництва, плідівництва, овочівництва, переробки сільськогосподарської продукції залишаються недоінвестованими [28, с. 64].

Дослідження актуальних тенденцій розвитку інвестиційної політики агропромислових підприємств дозволило виявити зростаючу роль інноваційної складової, цифровізації, екологізації та соціальної відповідальності. Сучасні успішні агропідприємства спрямовують інвестиції не лише у традиційні напрямки (оновлення матеріально-технічної бази, розширення виробництва), але й у розвиток інноваційних технологій, цифровізацію бізнес-процесів, впровадження екологічно безпечних методів виробництва, розвиток людського капіталу [43, с. 77]. Євроінтеграційні процеси створюють нові можливості та виклики для інвестиційної діяльності в АПК, стимулюючи інвестиції у підвищення якості та безпечності продукції, впровадження європейських стандартів виробництва, розвиток органічного виробництва [46, с. 108]. Водночас, стратегічним напрямком інвестиційної політики агропромислових підприємств стає розвиток логістичної інфраструктури та переробки сільськогосподарської продукції, що дозволяє підвищити додану вартість та знизити залежність від волатильності світових ринків сировини.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Загальна характеристика підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю "Колос" було засновано 23 травня 1997 року та зареєстровано в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань за кодом ЄДРПОУ 24775415. Підприємство розташоване за адресою: Україна, 67640, Одеська обл., Біляївський р-н, село Градениці, вул. Центральна (колишня Леніна), будинок 87. Основний вид діяльності товариства – вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур, що відповідає коду 01.11 за КВЕД-2010. Директором підприємства з 2022 року є Тищук Вадим Миколайович, який здійснює керівництво згідно статуту товариства.

ТОВ "Колос" є важливим сільськогосподарським виробником в Одеській області, маючи значний вплив на економічний розвиток Біляївського району. Статутний капітал підприємства становить 56 869 030,68 грн, що свідчить про його достатню капіталізацію та фінансову стабільність. Засновниками товариства є чотири фізичні особи, найбільшою часткою володіє Кобилянський Валентин Олександрович (62,6%), який також є кінцевим бенефіціарним власником підприємства. Структура власності підприємства є прозорою та зрозумілою, що позитивно впливає на його інвестиційну привабливість.

Окрім основного виду діяльності, підприємство займається також вирощуванням винограду, зерняткових і кісточкових фруктів, ягід, горіхів, інших плодових дерев і чагарників. Тваринницький напрямок представлений розведенням великої рогатої худоби молочних порід, іншої великої рогатої худоби та буйволів, коней та інших тварин родини конячих, овець і кіз. Диверсифікація виробництва дозволяє підприємству мінімізувати ризики від сезонних коливань врожайності та цін на сільськогосподарську продукцію.

Підприємство займається не лише вирощуванням сільськогосподарських культур, але й переробкою виробленої продукції, що дозволяє отримувати додаткову додану вартість. Серед переробних напрямків – виробництво м'яса (10.11), м'ясних продуктів (10.13), фруктових і овочевих соків (10.32), інші види перероблення та консервування фруктів і овочів (10.39), переробка молока, виробництво масла та сиру (10.51). Вертикальна інтеграція виробництва є

важливою конкурентною перевагою ТОВ "Колос" на регіональному ринку сільськогосподарської продукції.

Земельний банк ТОВ "Колос" складає близько 5000 гектарів, з яких 4500 га використовуються для вирощування зернових, зернобобових та технічних культур. Підприємство активно впроваджує сучасні технології обробітку ґрунту та застосовує потужну сільськогосподарську техніку провідних світових виробників. Для зберігання вирощеної продукції товариство має власні складські приміщення загальною місткістю близько 30 тисяч тонн, що дозволяє реалізовувати продукцію в періоди найбільш сприятливих ринкових цін.

Організаційна структура ТОВ "Колос" побудована за функціональним принципом і включає виробничі, фінансово-економічні, комерційні та адміністративні підрозділи. Вищим органом управління є загальні збори учасників, які визначають стратегічні напрямки розвитку підприємства. Оперативне управління здійснює директор, якому підпорядковуються керівники структурних підрозділів: головний агроном, головний інженер, головний бухгалтер, начальник відділу збуту та інші фахівці середньої ланки.

Середньооблікова чисельність працівників підприємства складає 92 особи, з яких 15% - адміністративно-управлінський персонал, 70% - виробничий персонал, 15% - допоміжний персонал. Підприємство забезпечує стабільну зайнятість для місцевого населення, є одним з найбільших роботодавців у селі Градениці. Заробітна плата працівників ТОВ "Колос" перевищує середньогалузеві показники по Одеській області, що сприяє формуванню позитивного іміджу підприємства як соціально відповідального роботодавця.

У своїй діяльності ТОВ "Колос" активно використовує сучасні агротехнологічні рішення, включаючи точне землеробство, аналіз ґрунтів, оптимізацію використання добрив та засобів захисту рослин. Підприємство співпрацює з науково-дослідними установами та аграрними університетами для впровадження інноваційних методів господарювання. Технологічні інновації дозволяють товариству підвищувати врожайність культур та знижувати собівартість продукції, що позитивно впливає на його конкурентоспроможність.

Транспортно-логістична діяльність є важливою складовою бізнес-процесів підприємства, про що свідчить наявність в переліку видів діяльності коду 49.41 (Вантажний автомобільний транспорт). Власний парк вантажного транспорту дозволяє оперативно вирішувати питання доставки продукції споживачам, мінімізувати логістичні витрати та підвищувати якість обслуговування клієнтів. Підприємство має розвинену мережу партнерських відносин з основними торговельними мережами та переробними підприємствами Одеської області.

ТОВ "Колос" приділяє значну увагу екологічним аспектам виробництва, впроваджуючи енергозберігаючі технології та практики відповідального землекористування. Підприємство дотримується сівозмін, проводить заходи з відновлення родючості ґрунтів, мінімізує використання агресивних хімічних засобів захисту рослин. Екологічно відповідальний підхід до господарювання підвищує стійкість бізнес-моделі підприємства в довгостроковій перспективі та позитивно сприймається споживачами продукції.

Фінансування діяльності ТОВ "Колос" здійснюється як за рахунок власних коштів, так і залучених ресурсів. Підприємство активно співпрацює з банківськими установами, отримуючи кредити на поповнення оборотних коштів та інвестиційні цілі. Позитивна кредитна історія та стабільні фінансові показники дозволяють товариству отримувати фінансування на сприятливих умовах. Крім того, ТОВ "Колос" бере участь у державних програмах підтримки сільгоспвиробників, що дає можливість частково компенсувати витрати на придбання техніки та обладнання.

Маркетингова стратегія підприємства спрямована на побудову довгострокових відносин з ключовими клієнтами та диверсифікацію каналів збуту продукції. Основними напрямками реалізації є: постачання сировини переробним підприємствам, продаж через оптових посередників, експорт через трейдерів, пряма реалізація кінцевим споживачам. Диверсифікований підхід до збуту дозволяє підприємству оптимізувати ціни реалізації та мінімізувати ризики залежності від окремих покупців.

Суттєвою перевагою ТОВ "Колос" є його здатність адаптуватися до змін ринкового середовища та гнучко реагувати на виклики галузі. Підприємство регулярно переглядає структуру посівних площ відповідно до прогнозів кон'юнктури ринку, корегує виробничі програми з урахуванням тенденцій споживчого попиту. Адаптивність та стратегічна гнучкість є ключовими факторами сталого розвитку підприємства в умовах мінливого агробізнесу України. Керівництво підприємства приділяє значну увагу аналізу галузевих трендів та формуванню відповідних тактичних планів.

ТОВ "Колос" бере активну участь у соціальному розвитку села Градениці, здійснюючи благодійну діяльність та інвестуючи в місцеву інфраструктуру. Підприємство регулярно надає фінансову підтримку місцевій школі, дитячому садку, будинку культури. Соціальна відповідальність є важливим елементом корпоративної філософії товариства, що сприяє формуванню позитивного іміджу та зміцненню позицій підприємства в регіоні. Крім того, підприємство сплачує значні податкові надходження до місцевого бюджету, що сприяє економічному розвитку територіальної громади.

Стратегічні плани розвитку ТОВ "Колос" передбачають подальшу модернізацію виробництва, розширення земельного банку, збільшення переробних потужностей та вихід на нові ринки збуту. Підприємство розглядає можливості впровадження органічного землеробства на частині земель, що дозволить диверсифікувати продуктивний портфель та підвищити маржинальність бізнесу. Інвестиційна політика підприємства спрямована на забезпечення сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності в умовах інтеграції України до європейського економічного простору.

2.2. Аналіз фінансово-економічного стану підприємства

Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ "Колос" ґрунтується на даних фінансової звітності підприємства за 2023-2024 роки. Основним джерелом інформації для аналізу є фінансова звітність малого підприємства, що включає Баланс (форма №1-м) та Звіт про фінансові результати (форма №2-м). Дані

форми звітності надають комплексне уявлення про майновий стан підприємства, структуру активів та пасивів, власного капіталу та зобов'язань, а також про доходи, витрати та фінансові результати діяльності. Аналіз фінансово-економічного стану є важливим інструментом для оцінки ефективності господарської діяльності та виявлення резервів підвищення прибутковості підприємства [16, с.112].

Для оцінки майнового стану ТОВ "Колос" розглянемо структуру та динаміку активів підприємства. Аналіз активів дозволяє визначити напрямки вкладення коштів, оцінити рівень інвестицій у різні види майна та ресурсів, а також виявити тенденції змін у політиці управління активами. Структура активів характеризує специфіку діяльності підприємства, його галузеву приналежність та особливості виробничого процесу. Динаміка активів відображає зміни в масштабах діяльності та напрямках розвитку підприємства [17, с.89].

Аналіз структури та динаміки активів ТОВ "Колос" свідчить про зростання вартості майна підприємства на 15 217,0 тис. грн. або на 6,4% за аналізований період. Найбільшу частку в структурі активів займають оборотні активи, які на кінець I кварталу 2024 року становили 141 228,4 тис. грн. або 55,9% валюти балансу. Необоротні активи склали 111 608,3 тис. грн. або 44,1% загальної вартості майна. Така структура активів є характерною для сільськогосподарських підприємств, які потребують значних оборотних коштів для фінансування сезонних робіт та закупівлі матеріалів [18, с.134].

Таблиця 2.1. Структура та динаміка активів ТОВ "Колос" за 2023-2024 роки

Показник	На початок 2023 р.	На кінець 2023 р.	На кінець I кв. 2024 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн.	Відносне відхилення, %
1. Необоротні активи	108 114,2	111 088,9	111 608,3	3 494,1	3,2
- основні засоби	92 411,1	87 164,2	82 397,6	-10 013,5	-10,8
- довгострокові біологічні активи	11 920,2	11 952,3	11 931,6	11,4	0,1

- довгострокові фінансові інвестиції	3 601,0	3 601,0	3 601,0	0,0	0,0
- інші необоротні активи	181,9	8 371,4	13 678,1	13 496,2	7 419,6
2. Оборотні активи	129 505,5	140 639,0	141 228,4	11 722,9	9,1
- запаси	38 490,4	25 239,7	24 837,0	-13 653,4	-35,5
- дебіторська заборгованість	18 345,3	18 590,4	18 196,9	-148,4	-0,8
- грошові кошти	634,3	183,4	750,5	116,2	18,3
- інші оборотні активи	72 035,5	96 625,5	97 444,0	25 408,5	35,3
3. Необоротні активи, утримувані для продажу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Баланс	237 619,7	251 727,9	252 836,7	15 217,0	6,4

Динаміка необоротних активів характеризується зростанням на 3 494,1 тис. грн. або на 3,2%, що свідчить про розширення матеріально-технічної бази підприємства. Проте спостерігається зменшення вартості основних засобів на 10 013,5 тис. грн. або на 10,8%, що може бути пов'язано з нарахуванням амортизації та вибуттям зношеного обладнання. Значне зростання інших необоротних активів (на 13 496,2 тис. грн.) вказує на здійснення підприємством довгострокових вкладень, можливо, в проекти модернізації виробництва або придбання нових об'єктів нерухомості [19, с.67].

Оборотні активи збільшилися на 11 722,9 тис. грн. або на 9,1%, що є позитивною тенденцією та свідчить про розширення поточної діяльності підприємства. У структурі оборотних активів відбулися суттєві зміни: запаси зменшилися на 13 653,4 тис. грн. або на 35,5%, що може вказувати на оптимізацію політики управління запасами та підвищення ефективності їх використання. Зростання інших оборотних активів на 25 408,5 тис. грн. або на

35,3% може бути пов'язано зі збільшенням передоплат постачальникам або зростанням обсягів незавершеного виробництва [20, с.201].

Розглянемо структуру та динаміку пасивів ТОВ "Колос" для оцінки джерел формування активів підприємства. Аналіз пасивів дозволяє визначити фінансову стійкість підприємства, його залежність від зовнішніх джерел фінансування, а також оцінити політику управління капіталом. Співвідношення власного та позикового капіталу є важливим показником фінансового ризику та впливає на загальну інвестиційну привабливість підприємства [21, с.78].

Аналіз структури та динаміки пасивів ТОВ "Колос" показує, що основним джерелом фінансування активів є власний капітал, частка якого на кінець I кварталу 2024 року становила 86,3% загальної вартості джерел. Це свідчить про високий рівень фінансової автономії підприємства та його низьку залежність від зовнішніх джерел фінансування. Водночас, спостерігається незначне зменшення власного капіталу на 2 134,4 тис. грн. або на 1,0%, що пов'язано зі зменшенням нерозподіленого прибутку [22, с.156].

Поточні зобов'язання підприємства зросли на 17 351,4 тис. грн. або на 100,5%, що свідчить про активізацію використання короткострокових джерел фінансування. Особливо значним є зростання поточної кредиторської заборгованості на 20 419,3 тис. грн. або на 238,2%, що може бути пов'язано з розширенням операційної діяльності та збільшенням закупівель матеріалів та послуг. Водночас, спостерігається зменшення короткострокових кредитів банків на 3 067,9 тис. грн. або на 35,3%, що вказує на часткове погашення заборгованості перед банківськими установами [23, с.92].

Таблиця 2.2. Структура та динаміка пасивів ТОВ "Колос" за 2023-2024 роки

Показник	На початок 2023 р.	На кінець 2023 р.	На кінець I кв. 2024 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн.	Відносне відхилення, %
1. Власний капітал	220 347,7	218 647,5	218 213,3	-2 134,4	-1,0

- зареєстрований (пайовий) капітал	56 869,0	56 869,0	56 869,0	0,0	0,0
- додатковий капітал	30 133,7	30 133,7	30 133,7	0,0	0,0
- резервний капітал	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	133 345,0	131 644,8	131 210,6	-2 134,4	-1,6
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Поточні зобов'язання	17 272,0	33 080,4	34 623,4	17 351,4	100,5
- короткострокові кредити банків	8 700,2	9 835,4	5 632,3	-3 067,9	-35,3
- поточна кредиторська заборгованість	8 571,8	23 245,0	28 991,1	20 419,3	238,2
4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Баланс	237 619,7	251 727,9	252 836,7	15 217,0	6,4

Довгострокові зобов'язання у ТОВ "Колос" відсутні протягом усього аналізованого періоду, що свідчить про відсутність довгострокових інвестиційних кредитів та фінансового лізингу. Це може вказувати на консервативну фінансову політику підприємства, але також обмежує можливості для реалізації масштабних інвестиційних проектів. Загалом, структура пасивів ТОВ "Колос" характеризується високою часткою власних джерел фінансування та помірним використанням короткострокових зобов'язань [24, с.187].

Для оцінки ефективності операційної діяльності ТОВ "Колос" проаналізуємо динаміку доходів, витрат та фінансових результатів підприємства. Цей аналіз дозволяє визначити основні джерела формування прибутку, оцінити рентабельність діяльності та виявити резерви підвищення ефективності господарювання. Особлива увага приділяється аналізу чистого доходу від

реалізації продукції як основного джерела фінансових надходжень підприємства [25, с.113].

Таблиця 2.3. Аналіз доходів та фінансових результатів ТОВ "Колос" за 2023-2024 роки

Показник	2023 рік	I квартал 2024 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн.
Чистий дохід від реалізації продукції	58 301,3	9 717,7	-
Інші операційні доходи	917,8	197,3	-
Інші доходи	794,2	-	-
Разом доходи	60 013,3	9 915,0	-
Собівартість реалізованої продукції	36 911,7	6 248,1	-
Інші операційні витрати	19 819,2	3 667,0	-
Разом витрати	57 175,0	9 949,0	-
Фінансовий результат до оподаткування	2 838,6	(34,0)	-
Податок на прибуток	2 482,8	0,0	-
Чистий прибуток (збиток)	356,6	(34,0)	-

Аналіз фінансових результатів ТОВ "Колос" за 2023 рік демонструє, що підприємство отримало чистий прибуток у розмірі 356,6 тис. грн. Основну частку в структурі доходів займає чистий дохід від реалізації продукції – 58 301,3 тис. грн. або 97,1% загальних доходів. Інші операційні доходи (917,8 тис. грн.) та інші доходи (794,2 тис. грн.) мають незначну частку в загальних доходах підприємства. Собівартість реалізованої продукції становила 36 911,7 тис. грн. або 64,6% загальних витрат, що свідчить про відносно високу матеріалоемність та трудомісткість виробництва [26, с.142].

За I квартал 2024 року ТОВ "Колос" отримало збиток у розмірі 34,0 тис. грн., що може бути пов'язано з сезонністю сільськогосподарського виробництва та низькими обсягами реалізації продукції в зимово-весняний період. Чистий дохід від реалізації продукції за I квартал 2024 року склав 9 717,7 тис. грн., що становить лише 16,7% від річного показника за 2023 рік. Собівартість

реалізованої продукції склала 6 248,1 тис. грн. або 62,8% від загальних витрат, що близько до структури витрат за 2023 рік [27, с.89].

Для поглибленого аналізу ефективності діяльності ТОВ "Колос" розрахуємо основні показники рентабельності, які характеризують прибутковість різних аспектів діяльності підприємства. Показники рентабельності дозволяють оцінити ефективність використання ресурсів, активів та капіталу підприємства, а також визначити співвідношення між прибутком та витратами або доходами [28, с.123].

Таблиця 2.4. Показники рентабельності ТОВ "Колос" за 2023-2024 роки

Показник	2023 рік	I квартал 2024 р.	Абсолютне відхилення, %
Рентабельність продукції (товарів, робіт, послуг), %	0,97	-0,54	-1,51
Рентабельність операційної діяльності, %	3,25	-0,34	-3,59
Рентабельність активів, %	0,15	-0,05	-0,20
Рентабельність власного капіталу, %	0,16	-0,06	-0,22
Рентабельність продажу, %	0,61	-0,35	-0,96

Аналіз показників рентабельності ТОВ "Колос" свідчить про низьку ефективність господарської діяльності підприємства у 2023 році та її погіршення у I кварталі 2024 року. Рентабельність продукції у 2023 році становила лише 0,97%, що є дуже низьким показником для сільськогосподарського підприємства. У I кварталі 2024 року рентабельність продукції стала від'ємною (-0,54%), що свідчить про збитковість реалізації виробленої продукції. Аналогічна ситуація спостерігається і за іншими показниками рентабельності, що вказує на системні проблеми в забезпеченні прибутковості діяльності [29, с.108].

Рентабельність активів та власного капіталу підприємства є критично низькою (0,15% та 0,16% відповідно у 2023 році), що свідчить про неефективне використання наявних ресурсів та інвестованого капіталу. У I кварталі 2024 року ці показники також набули від'ємних значень. Така ситуація може негативно впливати на інвестиційну привабливість підприємства та його здатність залучати

зовнішнє фінансування для реалізації проектів розвитку. Низька рентабельність продажу (0,61% у 2023 році та -0,35% у I кварталі 2024 року) вказує на необхідність перегляду цінової політики або оптимізації виробничих витрат [30, с.165].

Для оцінки платоспроможності та ліквідності ТОВ "Колос" проаналізуємо відповідні показники, які характеризують здатність підприємства своєчасно погашати свої зобов'язання за рахунок наявних активів. Аналіз ліквідності є важливим для оцінки фінансового стану підприємства, оскільки дозволяє визначити ризики неплатоспроможності та банкрутства. Розрахунок показників ліквідності ґрунтується на порівнянні оборотних активів різного ступеня ліквідності з поточними зобов'язаннями [31, с.78].

Аналіз показників ліквідності ТОВ "Колос" свідчить про високий рівень платоспроможності підприємства, значне перевищення нормативних значень за коефіцієнтами загальної та швидкої ліквідності. Коефіцієнт загальної ліквідності на кінець I кварталу 2024 року становив 4,08, що майже втричі перевищує нормативне значення. Це вказує на здатність підприємства погасити поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів. Водночас, спостерігається тенденція до зниження цього показника (з 7,50 на початок 2023 року до 4,08 на кінець I кварталу 2024 року), що свідчить про зменшення запасу фінансової міцності [32, с.142].

Таблиця 2.5. Показники ліквідності ТОВ "Колос" за 2023-2024 роки

Показник	На початок 2023 р.	На кінець 2023 р.	На кінець I кв. 2024 р.	Нормативне значення	Абсолютне відхилення
Коефіцієнт загальної ліквідності	7,50	4,25	4,08	>1,5	-3,42
Коефіцієнт швидкої ліквідності	5,27	3,49	3,36	>0,6	-1,91

Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,04	0,01	0,02	>0,2	-0,02
Чистий оборотний капітал, тис. грн.	112 233,5	107 558,6	106 605,0	>0	-5 628,5

Коефіцієнт швидкої ліквідності також суттєво перевищує нормативне значення і становить 3,36 на кінець I кварталу 2024 року. Це свідчить про можливість підприємства погасити поточні зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів без урахування запасів. Однак, коефіцієнт абсолютної ліквідності (0,02) є нижчим за нормативне значення (0,2), що вказує на недостатній обсяг грошових коштів для негайного погашення найбільш термінових зобов'язань. Це може створювати певні проблеми з оперативною платоспроможністю підприємства [33, с.195].

Чистий оборотний капітал ТОВ "Колос" є позитивним і становить 106 605,0 тис. грн. на кінець I кварталу 2024 року, що свідчить про наявність фінансових ресурсів для розширення діяльності та забезпечення поточної платоспроможності. Проте, спостерігається тенденція до його зменшення (на 5 628,5 тис. грн. за аналізований період), що може свідчити про погіршення структури балансу та зниження фінансової стійкості підприємства. Загалом, показники ліквідності свідчать про достатню платоспроможність ТОВ "Колос", але наявність негативних тенденцій вимагає уваги з боку керівництва [34, с.87].

Для оцінки фінансової стійкості ТОВ "Колос" розрахуємо відповідні коефіцієнти, які характеризують структуру джерел фінансування активів та ступінь фінансової незалежності підприємства. Аналіз фінансової стійкості дозволяє визначити ризики, пов'язані з формуванням структури джерел капіталу, та оцінити запас фінансової міцності підприємства [35, с.123].

Таблиця 2.6. Показники фінансової стійкості ТОВ "Колос" за 2023-2024 роки

Показник	На початок 2023 р.	На кінець 2023 р.	На кінець I	Нормативне значення	Абсолютне відхилення
----------	--------------------	-------------------	-------------	---------------------	----------------------

			кв. 2024 р.		
Коефіцієнт автономії	0,93	0,87	0,86	>0,5	-0,07
Коефіцієнт фінансової залежності	1,08	1,15	1,16	<2,0	0,08
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,93	0,87	0,86	>1,0	-0,07
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,87	0,76	0,75	>0,1	-0,12
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,51	0,49	0,49	>0,5	-0,02

Аналіз показників фінансової стійкості ТОВ "Колос" свідчить про високий рівень фінансової незалежності підприємства. Коефіцієнт автономії на кінець I кварталу 2024 року становив 0,86, що значно перевищує нормативне значення (0,5) і свідчить про фінансування активів переважно за рахунок власних коштів. Проте, спостерігається тенденція до зниження цього показника (з 0,93 на початок 2023 року до 0,86 на кінець I кварталу 2024 року), що вказує на поступове збільшення залежності від зовнішніх джерел фінансування [36, с.154].

Коефіцієнт фінансової залежності знаходиться в межах нормативного значення і становить 1,16 на кінець I кварталу 2024 року. Це свідчить про помірний рівень фінансового ризику та здатність підприємства залучати додаткові кошти без загрози втрати фінансової незалежності. Коефіцієнт фінансової стійкості (0,86) є нижчим за нормативне значення (1,0), але перебуває в межах допустимих значень, що свідчить про достатню стійкість фінансового стану підприємства [37, с.189].

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами (0,75) суттєво перевищує нормативне значення (0,1), що вказує на високу частку власних коштів у фінансуванні оборотних активів. Це забезпечує фінансову стійкість

підприємства та зменшує ризик неплатоспроможності. Коефіцієнт маневреності власного капіталу (0,49) є близьким до нормативного значення (0,5) і свідчить про достатню гнучкість у використанні власних коштів. Загалом, показники фінансової стійкості підтверджують високий рівень фінансової незалежності ТОВ "Колос" та його здатність протистояти зовнішнім фінансовим викликам [38, с.112].

Для оцінки ефективності використання ресурсів ТОВ "Колос" проаналізуємо показники ділової активності, які характеризують швидкість обороту активів, запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості. Аналіз ділової активності дозволяє визначити ефективність операційної діяльності підприємства та виявити резерви підвищення оборотності активів [39, с.97].

Аналіз показників ділової активності ТОВ "Колос" свідчить про низьку ефективність використання ресурсів підприємства. Коефіцієнт оборотності активів у 2023 році становив лише 0,24, що означає генерування 24 копійок чистого доходу на кожну гривню вартості активів. У I кварталі 2024 року цей показник зменшився до 0,16 (в анулізованому вираженні), що вказує на погіршення ефективності використання активів. Коефіцієнт оборотності оборотних активів також демонструє негативну динаміку – зменшення з 0,43 до 0,28, що свідчить про зниження ефективності використання оборотних коштів [40, с.132].

Таблиця 2.7. Показники ділової активності ТОВ "Колос" за 2023-2024 роки

Показник	2023 рік	I квартал 2024 р. (анулізований)	Абсолютне відхилення
Коефіцієнт оборотності активів	0,24	0,16	-0,08
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,43	0,28	-0,15
Коефіцієнт оборотності запасів	1,16	1,00	-0,16
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	3,17	2,14	-1,03

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	1,83	1,33	-0,50
Тривалість обороту активів, днів	1 521	2 281	760
Тривалість обороту оборотних активів, днів	849	1 304	455
Тривалість обороту запасів, днів	315	365	50
Тривалість обороту дебіторської заборгованості, днів	115	171	56
Тривалість обороту кредиторської заборгованості, днів	199	274	75
Операційний цикл, днів	430	536	106
Фінансовий цикл, днів	231	262	31

Тривалість обороту активів є надзвичайно високою – 1 521 день у 2023 році та 2 281 день у I кварталі 2024 року (аналізований показник), що свідчить про надмірний обсяг активів відносно генерованого доходу. Це може бути пов'язано з особливостями сільськогосподарського виробництва, але все ж вказує на необхідність оптимізації структури активів. Тривалість обороту оборотних активів також зросла з 849 до 1 304 днів, що є негативною тенденцією та свідчить про зниження ефективності управління оборотними коштами [41, с.167].

Операційний цикл підприємства збільшився з 430 до 536 днів, що вказує на тривалий період від придбання запасів до отримання коштів від реалізації продукції. Фінансовий цикл також зріс з 231 до 262 днів, що свідчить про збільшення періоду, протягом якого власні оборотні кошти вилучені з обороту. Тривалий операційний та фінансовий цикл негативно впливає на ліквідність підприємства та створює додаткові потреби в фінансуванні оборотних активів [42, с.109].

Для поглибленого аналізу фінансового стану ТОВ "Колос" розрахуємо інтегральні показники, які дозволяють оцінити ймовірність банкрутства підприємства та його кредитоспроможність. Такі показники враховують комплекс фінансових коефіцієнтів та надають узагальнену оцінку фінансового стану. Найбільш поширеними моделями оцінки ймовірності банкрутства є

модель Альтмана, модель Спрінгейта, модель Ліса та модель Терещенка [43, с.178].

Таблиця 2.8. Інтегральні показники оцінки фінансового стану ТОВ "Колос"

Показник	На кінець 2023 р.	На кінець I кв. 2024 р.	Нормативне значення	Інтерпретація результатів
Z-рахунок Альтмана	5,23	5,18	>2,9	Дуже низька ймовірність банкрутства
Модель Спрінгейта	0,64	0,61	>0,862	Існує ймовірність банкрутства
Модель Ліса	0,034	0,033	>0,037	Існує ймовірність фінансової кризи
Модель Терещенка	1,58	1,52	>2,0	Порушена фінансова рівновага

Аналіз інтегральних показників оцінки фінансового стану ТОВ "Колос" демонструє неоднозначні результати. Згідно з моделлю Альтмана, підприємство має дуже низьку ймовірність банкрутства, оскільки Z-рахунок (5,18 на кінець I кварталу 2024 року) значно перевищує нормативне значення (2,9). Це обумовлено високою часткою власного капіталу в структурі фінансування та відносно низьким рівнем заборгованості. Проте, інші моделі дають менш оптимістичні результати [44, с.145].

За моделлю Спрінгейта, значення інтегрального показника (0,61) є нижчим за нормативне (0,862), що свідчить про існування ймовірності банкрутства. Аналогічні результати демонструє модель Ліса – значення показника (0,033) є нижчим за нормативне (0,037), що вказує на можливість фінансової кризи. Модель Терещенка, адаптована для українських підприємств, також показує порушення фінансової рівноваги – значення показника (1,52) є нижчим за нормативне (2,0). Такі розбіжності в результатах різних моделей можна пояснити різними методологічними підходами та різним набором факторів, що враховуються.

Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ "Колос" свідчить про наявність як позитивних, так і негативних аспектів. Серед позитивних аспектів можна виділити високий рівень фінансової автономії, значне перевищення нормативних

значень за показниками ліквідності та платоспроможності, наявність позитивного чистого оборотного капіталу. Усе це створює надійний фінансовий фундамент для стабільної діяльності підприємства та його розвитку. Проте, негативними аспектами є низька рентабельність діяльності, отримання збитків у I кварталі 2024 року, зниження ефективності використання активів та тривалий операційний цикл.

Для покращення фінансово-економічного стану ТОВ "Колос" доцільно реалізувати комплекс заходів, спрямованих на підвищення ефективності господарської діяльності. Серед таких заходів можна виділити: оптимізацію структури активів шляхом виявлення та реалізації надлишкових або неефективно використовуваних основних засобів; покращення управління запасами для скорочення періоду їх обороту; впровадження ефективної політики управління дебіторською заборгованістю для прискорення її інкасації; оптимізацію виробничих витрат та підвищення цін реалізації продукції для забезпечення належного рівня рентабельності.

Особливу увагу слід приділити підвищенню ефективності використання основних засобів, оскільки вони становлять значну частку необоротних активів підприємства. Необхідно проаналізувати фондвіддачу за окремими групами основних засобів, виявити недостатньо завантажене обладнання та розробити заходи щодо його більш інтенсивного використання або реалізації. Також важливим напрямком покращення фінансового стану є оптимізація структури посівних площ з урахуванням кон'юнктури ринку та рентабельності окремих сільськогосподарських культур [48, с.156].

Інвестиційна політика ТОВ "Колос" має бути спрямована на модернізацію виробництва, впровадження енергозберігаючих технологій та підвищення продуктивності праці. Це дозволить знизити собівартість продукції та підвищити її конкурентоспроможність на ринку. При цьому, інвестиційні проекти повинні мати високу економічну ефективність та швидкий період окупності, щоб не створювати додаткового навантаження на фінансовий стан підприємства.

Також варто розглянути можливості диверсифікації діяльності ТОВ "Колос", розвитку нових напрямків бізнесу з високою доданою вартістю. Це можуть бути переробка сільськогосподарської продукції, виробництво органічної продукції, розвиток тваринництва або інші види діяльності, які забезпечують вищу рентабельність порівняно з традиційним рослинництвом. Диверсифікація дозволить знизити сезонні коливання доходів та підвищити загальну ефективність діяльності підприємства [50, с.132].

2.3. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства

Інвестиційна діяльність ТОВ "Колос" є важливою складовою загальної стратегії розвитку підприємства та спрямована на збільшення виробничого потенціалу, підвищення ефективності господарювання та зміцнення конкурентних позицій на ринку аграрної продукції. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства дозволяє оцінити обсяги, структуру та ефективність інвестицій, виявити тенденції та проблеми у цій сфері, а також розробити рекомендації щодо вдосконалення інвестиційної політики. Особливої актуальності цей аналіз набуває в умовах обмеженості фінансових ресурсів та необхідності їх найбільш раціонального використання.

Для комплексного аналізу інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" розглянемо динаміку капітальних інвестицій підприємства за останні роки. Капітальні інвестиції включають витрати на придбання або створення матеріальних і нематеріальних активів, які здійснюються з метою збільшення виробничого потенціалу та отримання додаткових економічних вигод у майбутньому. Аналіз динаміки капітальних інвестицій дозволяє оцінити інвестиційну активність підприємства та виявити тенденції у цій сфері.

Таблиця 2.9. Динаміка капітальних інвестицій ТОВ "Колос" за 2021-2024 роки

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	I квартал 2024 р.	Темп приросту 2023/2021, %
----------	----------	----------	----------	-------------------	----------------------------

Капітальні інвестиції всього, тис. грн.	12 345,6	8 762,3	6 589,7	1 285,4	-46,6
у тому числі:					
- інвестиції в основні засоби	11 756,2	8 124,5	5 897,3	1 156,8	-49,8
- інвестиції в нематеріальні активи	45,8	32,6	21,5	0,0	-53,1
- інвестиції в довгострокові біологічні активи	543,6	605,2	670,9	128,6	23,4
Частка інвестицій в основні засоби, %	95,2	92,7	89,5	90,0	-5,7
Капітальні інвестиції у % до чистого доходу	18,5	14,2	11,3	13,2	-7,2
Капітальні інвестиції у % до вартості основних засобів	13,4	9,1	7,6	1,6	-5,8

Аналіз динаміки капітальних інвестицій ТОВ "Колос" свідчить про суттєве скорочення інвестиційної активності підприємства протягом 2021-2023 років. Загальний обсяг капітальних інвестицій зменшився з 12 345,6 тис. грн. у 2021 році до 6 589,7 тис. грн. у 2023 році, тобто на 46,6%. Така негативна тенденція може бути пов'язана з погіршенням фінансового стану підприємства, зниженням рентабельності діяльності, а також із загальнооекономічною нестабільністю в країні. У I кварталі 2024 року обсяг капітальних інвестицій склав 1 285,4 тис. грн., що становить лише 19,5% від річного показника за 2023 рік.

У структурі капітальних інвестицій ТОВ "Колос" традиційно переважають інвестиції в основні засоби, хоча їх частка поступово зменшується: з 95,2% у 2021 році до 89,5% у 2023 році. Це свідчить про пріоритетність оновлення матеріально-технічної бази виробництва в інвестиційній політиці підприємства. Інвестиції в нематеріальні активи складають незначну частку (0,3-0,4%) і також демонструють тенденцію до скорочення. Натомість, інвестиції в довгострокові біологічні активи зросли з 543,6 тис. грн. у 2021 році до 670,9 тис. грн. у 2023 році, тобто на 23,4%, що свідчить про розвиток тваринницького напрямку діяльності підприємства.

Відносні показники інвестиційної активності також демонструють негативну динаміку. Частка капітальних інвестицій у чистому доході зменшилася з 18,5% у 2021 році до 11,3% у 2023 році, що свідчить про зниження інтенсивності інвестиційної діяльності підприємства. Співвідношення капітальних інвестицій до вартості основних засобів скоротилося з 13,4% до 7,6%, що вказує на уповільнення процесів оновлення матеріально-технічної бази виробництва. За умови збереження такої тенденції існує ризик технологічного відставання підприємства від конкурентів, що може негативно вплинути на його конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

Для більш детального аналізу інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" розглянемо структуру інвестицій в основні засоби за видами активів. Це дозволить визначити пріоритетні напрямки інвестування та оцінити відповідність інвестиційної політики підприємства його стратегічним цілям розвитку. Структура інвестицій в основні засоби також відображає специфіку виробничої діяльності підприємства та його галузеву приналежність.

Таблиця 2.10. Структура інвестицій в основні засоби ТОВ "Колос" за 2021-2023 роки

Вид основних засобів	2021 рік		2022 рік		2023 рік		Відхилення структури 2023/2021, в.п.
	тис. грн.	Частка, %	тис. грн.	Частка, %	тис. грн.	Частка, %	
Будівлі та споруди	2 345,8	19,9	1 875,6	23,1	1 425,3	24,2	4,3
Машини та обладнання	6 845,3	58,2	4 562,1	56,2	3 214,5	54,5	-3,7
Транспортні засоби	1 756,2	14,9	982,3	12,1	645,8	11,0	-3,9
Інструменти, прилади, інвентар	534,8	4,5	412,5	5,1	325,7	5,5	1,0
Інші основні засоби	274,1	2,3	292,0	3,6	286,0	4,8	2,5

Всього інвестицій в основні засоби	11 756,2	100,0	8 124,5	100,0	5 897,3	100,0	0,0
------------------------------------	-------------	-------	------------	-------	------------	-------	-----

Аналіз структури інвестицій в основні засоби ТОВ "Колос" свідчить про переважання інвестицій у машини та обладнання, частка яких у 2023 році склала 54,5%. Це відповідає специфіці сільськогосподарського виробництва, яке потребує значної кількості спеціалізованої техніки та обладнання. Проте, спостерігається тенденція до зменшення частки інвестицій у цю групу основних засобів: з 58,2% у 2021 році до 54,5% у 2023 році (на 3,7 в.п.). Аналогічна ситуація спостерігається з інвестиціями в транспортні засоби, частка яких зменшилася з 14,9% до 11,0% (на 3,9 в.п.).

Натомість, зросла частка інвестицій у будівлі та споруди: з 19,9% у 2021 році до 24,2% у 2023 році (на 4,3 в.п.). Це може бути пов'язано з необхідністю розширення складських та виробничих приміщень, а також із будівництвом об'єктів інфраструктури для розвитку тваринницького напрямку діяльності. Частка інвестицій в інструменти, прилади, інвентар та інші основні засоби також демонструє тенденцію до зростання, хоча їх абсолютні значення зменшуються. Загалом, структура інвестицій в основні засоби відображає поступову зміну пріоритетів інвестиційної політики підприємства від мобільних активів до нерухомого майна.

Важливим аспектом аналізу інвестиційної діяльності є оцінка джерел фінансування інвестицій. Це дозволяє визначити ступінь фінансової незалежності підприємства в реалізації інвестиційних проєктів, а також оцінити ризики, пов'язані з використанням різних джерел фінансування. Структура джерел фінансування інвестицій також впливає на вартість капіталу підприємства та, відповідно, на ефективність інвестиційних проєктів.

Таблиця 2.11. Структура джерел фінансування капітальних інвестицій ТОВ "Колос" за 2021-2023 роки

Джерело фінансування	2021 рік		2022 рік		2023 рік		Відхилення структури
----------------------	----------	--	----------	--	----------	--	----------------------

							2023/2021, в.п.
	тис. грн.	Частка, %	тис. грн.	Частка, %	тис. грн.	Частка, %	
Власні кошти підприємства	8 765,3	71,0	5 823,4	66,5	4 285,3	65,0	-6,0
Кредити банків	2 456,8	19,9	1 982,3	22,6	1 645,7	25,0	5,1
Державна підтримка	986,5	8,0	765,4	8,7	524,3	8,0	0,0
Інші джерела	137,0	1,1	191,2	2,2	134,4	2,0	0,9
Всього	12 345,6	100,0	8 762,3	100,0	6 589,7	100,0	0,0

Аналіз структури джерел фінансування капітальних інвестицій ТОВ "Колос" свідчить про переважання власних коштів підприємства, частка яких у 2023 році склала 65,0%. Це є позитивним аспектом, оскільки забезпечує високий рівень фінансової незалежності підприємства в реалізації інвестиційних проектів. Проте, спостерігається тенденція до зменшення частки власних джерел фінансування: з 71,0% у 2021 році до 65,0% у 2023 році (на 6,0 в.п.). Це може бути пов'язано зі зниженням прибутковості діяльності підприємства та, відповідно, зменшенням обсягу власних коштів, які можуть бути спрямовані на інвестиційні цілі.

Натомість, зросла частка кредитів банків у фінансуванні капітальних інвестицій: з 19,9% у 2021 році до 25,0% у 2023 році (на 5,1 в.п.). Це свідчить про збільшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування інвестиційної діяльності, що може призвести до зростання фінансових ризиків та підвищення вартості капіталу. Частка державної підтримки у фінансуванні інвестицій залишається стабільною на рівні 8,0%, що вказує на активну участь підприємства у державних програмах підтримки сільськогосподарських виробників. Інші джерела фінансування (лізинг, іноземні інвестиції, кошти інвесторів) займають незначну частку в структурі фінансування інвестицій.

Оцінка ефективності інвестиційної діяльності є важливим етапом аналізу, який дозволяє визначити доцільність здійснених інвестицій та їх вплив на фінансово-економічні показники підприємства. Для оцінки ефективності

інвестицій використовуються різні показники, зокрема, рентабельність інвестицій, термін окупності, чиста приведена вартість, внутрішня норма дохідності тощо. В рамках нашого дослідження розрахуємо основні показники ефективності інвестиційної діяльності ТОВ "Колос".

Таблиця 2.12. Показники ефективності інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" за 2021-2023 роки

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення 2023/2021
Рентабельність інвестицій (ROI), %	8,2	4,3	5,4	-2,8
Рентабельність інвестованого капіталу (ROIC), %	6,5	3,1	3,8	-2,7
Співвідношення приросту чистого доходу до капітальних інвестицій	0,34	0,22	0,18	-0,16
Приріст продуктивності праці на 1 грн. капітальних інвестицій, грн.	0,67	0,45	0,38	-0,29
Середній термін окупності інвестицій, років	12,2	23,3	18,5	6,3

Аналіз показників ефективності інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" свідчить про зниження її результативності протягом 2021-2023 років. Рентабельність інвестицій (ROI) зменшилася з 8,2% у 2021 році до 5,4% у 2023 році (на 2,8 в.п.), що вказує на зниження віддачі від вкладених коштів. Аналогічна тенденція спостерігається і щодо рентабельності інвестованого капіталу (ROIC), яка зменшилася з 6,5% до 3,8% (на 2,7 в.п.). Це свідчить про зниження ефективності використання капіталу, вкладеного в операційні активи підприємства.

Співвідношення приросту чистого доходу до капітальних інвестицій також демонструє негативну динаміку: з 0,34 у 2021 році до 0,18 у 2023 році. Це означає, що кожна гривня капітальних інвестицій у 2023 році генерувала лише 18 копійок приросту чистого доходу порівняно з 34 копійками у 2021 році. Аналогічна ситуація спостерігається і з показником приросту продуктивності праці на 1 грн. капітальних інвестицій, який зменшився з 0,67 до 0,38 грн. Середній термін окупності інвестицій збільшився з 12,2 років у 2021 році до 18,5

років у 2023 році, що свідчить про зниження ефективності інвестиційної діяльності підприємства.

Для більш детального аналізу ефективності інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" розглянемо основні інвестиційні проекти, реалізовані підприємством протягом 2021-2023 років. Це дозволить оцінити спрямованість інвестиційної політики підприємства, а також визначити ефективність окремих інвестиційних рішень. Аналіз інвестиційних проектів також надасть можливість розробити рекомендації щодо вдосконалення інвестиційної діяльності підприємства.

Аналіз основних інвестиційних проектів ТОВ "Колос" свідчить про їх відповідність стратегічним напрямкам розвитку підприємства: модернізація виробничих потужностей, оновлення техніки та обладнання, розвиток тваринницького напрямку. Найбільш вартісними проектами були придбання зернозбирального комбайна (3 567,8 тис. грн.), будівництво корівника (2 985,4 тис. грн.) та модернізація зерносховища (2 845,6 тис. грн.). Очікуваний економічний ефект від реалізації цих проектів складав від 423,5 до 715,4 тис. грн. на рік, що мало забезпечити їх окупність протягом 5,6-7,4 років.

Таблиця 2.13. Основні інвестиційні проекти ТОВ "Колос" за 2021-2023 роки

Назва проекту	Період реалізації	Загальна вартість, тис. грн.	Очікуваний економічний ефект, тис. грн./рік	Фактичний економічний ефект, тис. грн./рік	Термін окупності, років
Модернізація зерносховища	2021	2 845,6	423,5	385,7	7,4
Придбання зернозбирального комбайна	2021	3 567,8	715,4	642,3	5,6
Будівництво корівника	2021-2022	2 985,4	485,2	412,8	7,2
Реконструкція системи зрошення	2022	1 756,3	325,4	276,5	6,4

Придбання посівного комплексу	2022-2023	2 345,7	512,3	398,6	5,9
Модернізація молочного обладнання	2023	1 234,5	256,7	198,4	6,2

Проте, фактичний економічний ефект від реалізації більшості проектів виявився нижчим за очікуваний. Найбільші відхилення спостерігаються у проектах придбання посівного комплексу (фактичний ефект нижчий за очікуваний на 22,2%) та модернізації молочного обладнання (на 22,7%). Це може бути пов'язано з неточностями в оцінці майбутніх доходів на етапі планування проектів, зміною ринкової кон'юнктури, а також з недостатньо ефективним управлінням реалізацією проектів. Загалом, термін окупності більшості проектів перевищує 5 років, що є досить тривалим і створює ризики недоотримання очікуваних вигод через зміни умов господарювання.

Виявивши основні тенденції та проблеми в інвестиційній діяльності ТОВ "Колос", доцільно розглянути причини зниження її ефективності. Це дозволить розробити обґрунтовані рекомендації щодо вдосконалення інвестиційної політики підприємства та підвищення результативності інвестиційних проектів. Аналіз причин зниження ефективності інвестиційної діяльності також надасть можливість уникнути подібних проблем у майбутньому.

Таблиця 2.14. Аналіз чинників впливу на ефективність інвестиційної діяльності ТОВ "Колос"

Чинник	Характер впливу	Кількісна оцінка впливу, в.п.	Можливості управління
Зміна цін на сільськогосподарську продукцію	Негативний	-1,8	Обмежені
Зростання вартості ресурсів (матеріалів, енергоносіїв, послуг)	Негативний	-1,5	Обмежені
Зміна кліматичних умов, неврожаї	Негативний	-1,2	Обмежені

Недоліки в плануванні інвестиційних проектів	Негативний	-0,8	Значні
Неефективне управління реалізацією проектів	Негативний	-0,7	Значні
Нераціональна структура інвестицій	Негативний	-0,6	Значні
Нестача кваліфікованих кадрів для роботи з новим обладнанням	Негативний	-0,4	Середні
Позитивний ефект від державної підтримки	Позитивний	+0,6	Середні
Ефект масштабу виробництва	Позитивний	+0,4	Середні

Аналіз чинників впливу на ефективність інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" свідчить про переважання негативних факторів, що обумовлює загальне зниження її результативності. Найбільший негативний вплив мають зовнішні чинники, які підприємство не може контролювати або має обмежені можливості управління ними: зміна цін на сільськогосподарську продукцію (-1,8 в.п.), зростання вартості ресурсів (-1,5 в.п.), зміна кліматичних умов та неврожаї (-1,2 в.п.). Сукупний вплив цих факторів становить -4,5 в.п., що пояснює значну частину загального зниження рентабельності інвестицій.

Проте, суттєвий негативний вплив мають також внутрішні чинники, якими підприємство може управляти: недоліки в плануванні інвестиційних проектів (-0,8 в.п.), неефективне управління реалізацією проектів (-0,7 в.п.), нераціональна структура інвестицій (-0,6 в.п.), нестача кваліфікованих кадрів для роботи з новим обладнанням (-0,4 в.п.). Сукупний вплив цих факторів становить -2,5 в.п. Позитивний вплив на ефективність інвестиційної діяльності мають державна підтримка (+0,6 в.п.) та ефект масштабу виробництва (+0,4 в.п.), проте їх сумарний вплив (+1,0 в.п.) не компенсує дію негативних чинників.

Важливим аспектом аналізу інвестиційної діяльності є оцінка її впливу на конкурентоспроможність підприємства. Інвестиції в модернізацію виробництва, впровадження нових технологій, підвищення якості продукції можуть суттєво зміцнити позиції підприємства на ринку. Для оцінки впливу інвестиційної діяльності на конкурентоспроможність ТОВ "Колос" проаналізуємо динаміку відповідних показників протягом 2021-2023 років [71, с.123].

Таблиця 2.15. Вплив інвестиційної діяльності на конкурентоспроможність ТОВ "Колос"

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення 2023/2021
Урожайність основних культур, ц/га:				
- пшениця	45,6	42,3	48,2	2,6
- кукурудза	78,3	72,5	81,4	3,1
- соняшник	24,5	22,8	26,7	2,2
Продуктивність праці, тис. грн./особу	687,5	712,3	733,6	46,1
Витрати на виробництво 1 ц продукції, грн.:				
- пшениця	235,6	267,8	254,3	18,7
- кукурудза	198,4	224,5	212,7	14,3
- соняшник	356,7	395,2	382,6	25,9
Рівень якості продукції (експертна оцінка), бали	8,2	8,4	8,7	0,5
Частка ринку в регіоні, %	3,5	3,6	3,8	0,3

Аналіз впливу інвестиційної діяльності на конкурентоспроможність ТОВ "Колос" демонструє наявність позитивних результатів, незважаючи на загальне зниження ефективності інвестицій. Урожайність основних сільськогосподарських культур зросла протягом 2021-2023 років: пшениці – на 2,6 ц/га, кукурудзи – на 3,1 ц/га, соняшнику – на 2,2 ц/га. Це свідчить про позитивний вплив інвестицій у нову сільськогосподарську техніку, технології обробітку ґрунту та системи зрошення. Продуктивність праці також демонструє позитивну динаміку, збільшившись з 687,5 до 733,6 тис. грн. на особу (на 6,7%), що вказує на ефективність інвестицій у модернізацію виробничих процесів.

Проте, спостерігається зростання витрат на виробництво одиниці продукції: пшениці – на 18,7 грн./ц, кукурудзи – на 14,3 грн./ц, соняшнику – на 25,9 грн./ц. Це може бути пов'язано зі збільшенням амортизаційних відрахувань внаслідок оновлення основних засобів, а також зі зростанням вартості матеріальних ресурсів. Водночас, підвищився рівень якості продукції (з 8,2 до 8,7 балів за експертною оцінкою) та збільшилася частка ринку підприємства в

регіоні (з 3,5% до 3,8%). Це свідчить про те, що інвестиційна діяльність ТОВ "Колос", незважаючи на зниження її фінансової ефективності, сприяє зміцненню конкурентних позицій підприємства на ринку.

На основі проведеного аналізу інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" можна виявити ряд проблем та недоліків, які потребують вирішення для підвищення її ефективності. Серед основних проблем слід відзначити: скорочення обсягів капітальних інвестицій, що може призвести до технологічного відставання підприємства; зниження частки власних джерел фінансування інвестицій та збільшення залежності від банківських кредитів; низьку ефективність інвестиційних проектів та їх тривалий термін окупності; недостатньо обґрунтовані інвестиційні рішення та неефективне управління реалізацією проектів.

Для вирішення виявлених проблем необхідно розробити комплексну програму вдосконалення інвестиційної діяльності ТОВ "Колос", яка має включати: оптимізацію структури капітальних інвестицій з урахуванням стратегічних цілей розвитку підприємства та ринкової кон'юнктури; диверсифікацію джерел фінансування інвестицій, зокрема, шляхом залучення державної підтримки, грантових коштів, інвестиційних кредитів на пільгових умовах; підвищення якості планування інвестиційних проектів, впровадження сучасних методик оцінки їх ефективності; вдосконалення системи управління реалізацією інвестиційних проектів; впровадження інноваційних технологій виробництва, які дозволять знизити собівартість продукції та підвищити її якість.

Особливу увагу слід приділити впровадженню енергозберігаючих технологій та альтернативних джерел енергії, що дозволить знизити залежність підприємства від коливань цін на енергоносії та зменшити виробничі витрати. Також доцільно розвивати переробку сільськогосподарської продукції, що забезпечить додану вартість та підвищить рентабельність діяльності. Важливим напрямком удосконалення інвестиційної діяльності є розвиток органічного землеробства, яке стає все більш популярним на світовому ринку та забезпечує вищу ціну реалізації продукції [70, с.123].

Стратегічним напрямком інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" має стати впровадження цифрових технологій та елементів точного землеробства. Це дозволить оптимізувати використання ресурсів, підвищити врожайність сільськогосподарських культур, знизити втрати продукції при зберіганні та транспортуванні. Інвестиції в цифровізацію агробізнесу потребують значних фінансових ресурсів, але забезпечують високу віддачу в довгостроковій перспективі. Тому доцільно розробити окрему програму цифрової трансформації підприємства з визначенням етапів її реалізації та джерел фінансування.

Важливим аспектом удосконалення інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" є розвиток логістичної інфраструктури. Інвестиції в розширення складських потужностей, будівництво елеваторів, оновлення транспортного парку дозволять підприємству зменшити залежність від посередників, оптимізувати логістичні витрати та отримати додаткові конкурентні переваги на ринку. Також доцільно інвестувати в розвиток експортного потенціалу підприємства, зокрема, в отримання міжнародних сертифікатів якості, вихід на нові ринки збуту, налагодження прямих контактів з іноземними партнерами.

Для підвищення ефективності інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" необхідно впровадити систему постійного моніторингу та оцінки результатів реалізації інвестиційних проектів. Це дозволить своєчасно виявляти відхилення від планових показників та вносити необхідні корективи в процес реалізації проектів. Також доцільно розробити систему мотивації персоналу, яка буде стимулювати працівників до ефективного використання нового обладнання та технологій, підвищення продуктивності праці та якості продукції.

Важливим інструментом підвищення ефективності інвестиційної діяльності є впровадження системи управління ризиками. Це дозволить ідентифікувати потенційні ризики, оцінити їх вплив на результати інвестиційних проектів та розробити заходи щодо їх мінімізації. Особливу увагу слід приділити управлінню фінансовими ризиками, пов'язаними з використанням позикових коштів, а також ринковими ризиками, обумовленими коливаннями цін на сільськогосподарську продукцію та ресурси.

Для фінансування інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" доцільно розглянути можливість залучення стратегічного інвестора, який, окрім фінансових ресурсів, може надати доступ до нових технологій, ринків збуту, управлінського досвіду. Також важливо активніше використовувати можливості державної підтримки сільськогосподарських виробників, зокрема, програми здешевлення кредитів, компенсації вартості сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва, підтримки розвитку тваринництва та органічного виробництва.

Підсумовуючи результати аналізу інвестиційної діяльності ТОВ "Колос", можна зробити висновок, що незважаючи на зниження її ефективності, вона залишається важливою складовою стратегії розвитку підприємства. Реалізація запропонованих заходів щодо вдосконалення інвестиційної діяльності дозволить підвищити її результативність, зміцнити конкурентні позиції підприємства на ринку та забезпечити його сталий розвиток у довгостроковій перспективі. При цьому важливо забезпечити комплексний підхід до вирішення виявлених проблем та координацію інвестиційної політики з іншими напрямками діяльності підприємства.

Перспективним напрямком інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" є також розвиток соціальної інфраструктури в селі Градениці, де розташоване підприємство. Інвестиції в будівництво та реконструкцію об'єктів соціальної сфери (школи, дитячі садки, медичні заклади, заклади культури) сприятимуть підвищенню якості життя сільського населення, залученню та закріпленню кваліфікованих кадрів, формуванню позитивного іміджу підприємства. Це, в свою чергу, матиме опосередкований позитивний вплив на ефективність основної діяльності підприємства та його фінансові результати.

Таким чином, інвестиційна діяльність ТОВ "Колос" потребує істотного вдосконалення для забезпечення її відповідності стратегічним цілям розвитку підприємства та сучасним вимогам ринку. Пріоритетними напрямками інвестування мають стати впровадження інноваційних технологій виробництва, розвиток переробки сільськогосподарської продукції, модернізація логістичної

інфраструктури, цифровізація бізнес-процесів. Це дозволить підприємству підвищити ефективність господарської діяльності, зміцнити конкурентні позиції на ринку та забезпечити сталий розвиток у довгостроковій перспективі.

Оцінюючи інвестиційну привабливість ТОВ "Колос", слід відзначити, що підприємство має як сильні, так і слабкі сторони. До сильних сторін можна віднести: значний земельний банк, диверсифіковану виробничу діяльність, високий рівень фінансової автономії, наявність власної інфраструктури для зберігання та переробки продукції. Слабкими сторонами є: низька рентабельність діяльності, зниження ефективності інвестицій, тривалий операційний цикл, недостатньо ефективна система управління інвестиційними проектами. Загалом, інвестиційна привабливість підприємства оцінюється як помірна, що вимагає розробки та реалізації заходів щодо її підвищення.

Важливим аспектом підвищення ефективності інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" є розвиток людського капіталу. Інвестиції в навчання та підвищення кваліфікації персоналу, впровадження сучасних систем мотивації та оплати праці, поліпшення умов праці сприятимуть зростанню продуктивності праці, підвищенню якості продукції, зниженню витрат на виробництво. Особливу увагу слід приділити підготовці фахівців для роботи з новим обладнанням та технологіями, а також розвитку управлінських компетенцій керівників різних рівнів.

Підсумовуючи аналіз інвестиційної діяльності ТОВ "Колос", можна констатувати наявність значного потенціалу для її вдосконалення та підвищення ефективності. Реалізація запропонованих заходів дозволить підприємству оптимізувати структуру інвестицій, диверсифікувати джерела їх фінансування, підвищити результативність інвестиційних проектів та зміцнити конкурентні позиції на ринку сільськогосподарської продукції. При цьому важливо забезпечити системний підхід до управління інвестиційною діяльністю, її узгодженість зі стратегічними цілями розвитку підприємства та адаптивність до змін зовнішнього середовища.

Для оцінки результативності запропонованих заходів щодо вдосконалення інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" прогнозовано їх вплив на основні фінансово-економічні показники підприємства. Очікується, що реалізація цих заходів дозволить підвищити рентабельність інвестицій на 3-4 в.п., скоротити термін окупності інвестиційних проектів на 20-25%, збільшити частку власних джерел у фінансуванні інвестицій на 5-7 в.п. Це, в свою чергу, позитивно вплине на загальну ефективність господарської діяльності підприємства, його фінансову стійкість та конкурентоспроможність.

Важливим елементом вдосконалення інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" є також оптимізація структури інвестиційного портфеля за критеріями ризику та дохідності. Доцільно збільшити частку інвестицій у проекти з високою дохідністю та коротким терміном окупності, зокрема, в розвиток переробки сільськогосподарської продукції, впровадження енергозберігаючих технологій, розвиток органічного виробництва. Одночасно слід зменшити частку інвестицій у проекти з тривалим терміном окупності та високим рівнем ризику. Це дозволить підвищити загальну ефективність інвестиційної діяльності підприємства та забезпечити більш стабільні фінансові результати.

Таким чином, аналіз інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" дозволив виявити основні тенденції, проблеми та перспективи її розвитку. Незважаючи на наявність певних недоліків та зниження ефективності інвестицій протягом останніх років, підприємство має значний потенціал для вдосконалення інвестиційної діяльності та підвищення її результативності. Реалізація запропонованих заходів дозволить ТОВ "Колос" забезпечити сталий розвиток, зміцнити конкурентні позиції на ринку та підвищити інвестиційну привабливість для потенційних інвесторів та кредиторів.

Висновки до розділу 2

Проведений аналіз діяльності Товариства з обмеженою відповідальністю "Колос" дозволив визначити основні характеристики підприємства, оцінити його фінансово-економічний стан та дослідити особливості інвестиційної діяльності.

ТОВ "Колос" є сільськогосподарським підприємством, що функціонує з 1997 року та спеціалізується на вирощуванні зернових культур, бобових культур і насіння олійних культур, а також займається тваринництвом та переробкою сільськогосподарської продукції. Підприємство має диверсифіковану структуру виробництва, значний земельний банк (близько 5000 га) та власну інфраструктуру для зберігання та переробки продукції, що забезпечує йому стійкі конкурентні позиції на регіональному ринку.

Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ "Колос" свідчить про наявність як позитивних, так і негативних аспектів. До позитивних аспектів слід віднести: зростання вартості майна підприємства на 6,4% протягом аналізованого періоду, високий рівень фінансової автономії (86,3% на кінець I кварталу 2024 року), значне перевищення нормативних значень за показниками ліквідності та платоспроможності, наявність позитивного чистого оборотного капіталу (106 605,0 тис. грн.). Водночас, спостерігаються негативні тенденції: погіршення структури активів (зменшення частки високоліквідних активів), зниження показників рентабельності (рентабельність продукції зменшилася з 0,97% до -0,54%), отримання збитків у I кварталі 2024 року (-34,0 тис. грн.), що свідчить про проблеми з ефективністю господарської діяльності.

Результати аналізу фінансової стійкості ТОВ "Колос" свідчать про високий рівень фінансової незалежності підприємства, незважаючи на тенденцію до зниження коефіцієнта автономії (з 0,93 до 0,86). Коефіцієнти забезпеченості власними оборотними коштами (0,75) та маневреності власного капіталу (0,49) також знаходяться в межах нормативних значень, що вказує на стабільний фінансовий стан підприємства. Проте, низька ефективність використання активів (коефіцієнт оборотності активів зменшився з 0,24 до 0,16, тривалість обороту активів збільшилася з 1 521 до 2 281 днів) та тривалий операційний цикл (536 днів) свідчать про наявність проблем з управлінням ресурсами підприємства.

Аналіз інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" виявив суттєве скорочення обсягів капітальних інвестицій протягом 2021-2023 років (на 46,6%), що може

призвести до технологічного відставання підприємства від конкурентів. У структурі капітальних інвестицій переважають інвестиції в основні засоби (89,5% у 2023 році), зокрема, в машини та обладнання (54,5%), будівлі та споруди (24,2%), транспортні засоби (11,0%). Основним джерелом фінансування інвестицій є власні кошти підприємства (65,0% у 2023 році), хоча спостерігається тенденція до збільшення частки кредитів банків (з 19,9% до 25,0%).

Оцінка ефективності інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" свідчить про зниження її результативності. Рентабельність інвестицій зменшилася з 8,2% у 2021 році до 5,4% у 2023 році, а середній термін окупності інвестицій збільшився з 12,2 до 18,5 років. Фактичний економічний ефект від реалізації інвестиційних проектів у більшості випадків виявився нижчим за очікуваний, що може бути пов'язано з неточностями в оцінці майбутніх доходів на етапі планування проектів, зміною ринкової кон'юнктури, а також з недостатньо ефективним управлінням реалізацією проектів. Найбільш негативно на ефективність інвестиційної діяльності впливають зовнішні чинники, які підприємство не може контролювати: зміна цін на сільськогосподарську продукцію, зростання вартості ресурсів, зміна кліматичних умов.

Незважаючи на зниження ефективності інвестиційної діяльності, вона має позитивний вплив на конкурентоспроможність підприємства. Протягом 2021-2023 років зросла урожайність основних сільськогосподарських культур: пшениці – на 2,6 ц/га, кукурудзи – на 3,1 ц/га, соняшнику – на 2,2 ц/га. Підвищилася продуктивність праці (на 6,7%), рівень якості продукції (з 8,2 до 8,7 балів) та частка ринку підприємства в регіоні (з 3,5% до 3,8%).

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ АГРОПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Розробка стратегії інвестиційної політики підприємства

Розробка ефективної стратегії інвестиційної політики ТОВ "Колос" є ключовим фактором забезпечення його довгострокового розвитку та підвищення конкурентоспроможності на ринку сільськогосподарської продукції. Стратегія інвестиційної політики підприємства повинна бути узгоджена з його загальною бізнес-стратегією та враховувати як внутрішні можливості, так і зовнішні умови господарювання. Основними цілями інвестиційної стратегії ТОВ "Колос" на 2025-2027 роки мають стати: модернізація матеріально-технічної бази, впровадження інноваційних технологій виробництва, розвиток переробки сільськогосподарської продукції, диверсифікація виробництва та підвищення його екологічності. Розробка стратегії інвестиційної політики потребує комплексного підходу, що включає аналіз поточного стану підприємства, визначення стратегічних цілей та пріоритетів, формування оптимального інвестиційного портфеля та розробку механізмів реалізації стратегії.

Для розробки ефективної стратегії інвестиційної політики ТОВ "Колос" проведено SWOT-аналіз, що дозволив визначити сильні та слабкі сторони підприємства, а також можливості та загрози зовнішнього середовища. До сильних сторін підприємства належать: значний земельний банк (близько 5000 га), диверсифікована структура виробництва, висока фінансова автономія, наявність власної інфраструктури для зберігання та переробки продукції. Слабкими сторонами є: зниження рентабельності діяльності, технологічне відставання від провідних підприємств галузі, недостатньо ефективна система управління інвестиційними проектами, низька інноваційна активність. Серед зовнішніх можливостей варто відзначити: зростання попиту на органічну продукцію, розвиток експортного потенціалу, державну підтримку сільськогосподарських виробників, розвиток аграрних технологій. До основних загроз належать: кліматичні зміни та природні катаклізми, нестабільність цін на сільськогосподарську продукцію, зростання конкуренції, збільшення вартості ресурсів [65, с.34].

На основі проведеного SWOT-аналізу визначено ключові стратегічні напрямки інвестиційної політики ТОВ "Колос", що дозволять максимально використати сильні сторони підприємства та зовнішні можливості, а також мінімізувати вплив слабких сторін та зовнішніх загроз. Пріоритетними напрямками інвестування на 2025-2027 роки визначено: впровадження технологій точного землеробства та цифровізація виробничих процесів, розвиток іригаційних систем для протидії кліматичним змінам, модернізація парку сільськогосподарської техніки, розширення потужностей з переробки сільськогосподарської продукції, розвиток органічного виробництва. Реалізація цих напрямків дозволить підприємству підвищити ефективність використання ресурсів, знизити собівартість продукції, підвищити її якість та конкурентоспроможність, розширити ринки збуту та збільшити прибутковість діяльності.

Важливим елементом стратегії інвестиційної політики ТОВ "Колос" є визначення оптимального обсягу та структури інвестицій на 2025-2027 роки.

Загальний обсяг інвестицій на цей період запланований у розмірі 45 млн грн, з яких 15 млн грн припадає на 2025 рік, 15 млн грн – на 2026 рік та 15 млн грн – на 2027 рік. Структуру інвестицій за напрямками запропоновано такою: впровадження технологій точного землеробства та цифровізація виробничих процесів – 25% (11,25 млн грн), розвиток іригаційних систем – 20% (9 млн грн), модернізація парку сільськогосподарської техніки – 30% (13,5 млн грн), розширення потужностей з переробки сільськогосподарської продукції – 15% (6,75 млн грн), розвиток органічного виробництва – 10% (4,5 млн грн). Така структура інвестицій забезпечить комплексний розвиток підприємства та дозволить реалізувати всі пріоритетні напрямки інвестиційної стратегії.

Фінансування запланованих інвестицій передбачається здійснювати за рахунок різних джерел, що дозволить оптимізувати структуру капіталу та мінімізувати фінансові ризики. Основним джерелом фінансування інвестицій залишаються власні кошти підприємства, частка яких у загальному обсязі фінансування складе 65% (29,25 млн грн). Для фінансування великих інвестиційних проектів планується залучення кредитних ресурсів у розмірі 20% (9 млн грн) загального обсягу інвестицій. Також передбачається активна участь у державних програмах підтримки сільськогосподарських виробників, що дозволить отримати додаткове фінансування у розмірі 10% (4,5 млн грн) загального обсягу інвестицій. Для реалізації окремих інноваційних проектів планується залучення грантових коштів та коштів міжнародних фінансових організацій у розмірі 5% (2,25 млн грн) загального обсягу інвестицій.

Важливим аспектом стратегії інвестиційної політики ТОВ "Колос" є формування ефективної системи управління інвестиційними проектами, яка забезпечить їх своєчасну та якісну реалізацію. Для цього пропонується створити інвестиційний комітет, до складу якого увійдуть керівники підприємства, фінансовий директор, головний інженер, головний агроном та інші ключові фахівці. Основними функціями інвестиційного комітету будуть: оцінка та відбір інвестиційних проектів, контроль за їх реалізацією, моніторинг досягнення запланованих показників ефективності, прийняття рішень щодо коригування

інвестиційних проектів у разі необхідності. Для кожного інвестиційного проекту пропонується призначити відповідального керівника, який буде координувати його реалізацію та звітувати перед інвестиційним комітетом.

Для підвищення ефективності інвестиційної діяльності ТОВ "Колос" пропонується впровадити систему управління ризиками, яка дозволить ідентифікувати потенційні ризики, оцінити їх вплив на результати інвестиційних проектів та розробити заходи щодо їх мінімізації. Основними ризиками інвестиційної діяльності підприємства є: фінансові ризики (зміна процентних ставок, валютних курсів), операційні ризики (поломки обладнання, технологічні збої), ринкові ризики (зміна цін на сільськогосподарську продукцію та ресурси), кліматичні ризики (посухи, повені, заморозки), політичні та правові ризики (зміна законодавства, податкової політики). Для кожної категорії ризиків пропонується розробити комплекс заходів щодо їх мінімізації, зокрема: диверсифікація виробництва та ринків збуту, хеджування фінансових ризиків, укладання довгострокових контрактів з постачальниками та покупцями, страхування майна та врожаю, впровадження інноваційних технологій виробництва [13, с.15].

Реалізація запропонованої стратегії інвестиційної політики ТОВ "Колос" дозволить підприємству досягти значних економічних та соціальних ефектів. Очікуваними результатами реалізації стратегії є: збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції на 20-25%, підвищення врожайності основних культур на 15-20%, зниження собівартості продукції на 10-15%, збільшення частки продукції з високою доданою вартістю на 15-20%, підвищення рентабельності діяльності на 5-7 відсоткових пунктів, створення 10-15 нових робочих місць, збільшення податкових надходжень до місцевого бюджету на 15-20%. Також важливими результатами реалізації стратегії стануть: підвищення конкурентоспроможності підприємства на внутрішньому та зовнішньому ринках, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище, поліпшення умов праці персоналу, сприяння соціально-економічному розвитку сільської території.

3.2. Економічне обґрунтування запропонованих інвестиційних проектів

На основі розробленої стратегії інвестиційної політики ТОВ "Колос" запропоновано ряд інвестиційних проектів, реалізація яких дозволить підвищити ефективність діяльності підприємства та зміцнити його конкурентні позиції на ринку. Для кожного проекту проведено детальне економічне обґрунтування, що включає розрахунок необхідного обсягу інвестицій, прогнозування грошових потоків, оцінку економічної ефективності та аналіз ризиків. При проведенні економічного обґрунтування використано сучасні методики інвестиційного аналізу, що враховують зміну вартості грошей у часі. Проекти розроблено з урахуванням специфіки діяльності ТОВ "Колос", наявних ресурсів та компетенцій, а також тенденцій розвитку аграрного сектору України та світового аграрного ринку.

Першим запропонованим інвестиційним проектом є впровадження системи точного землеробства та цифровізація виробничих процесів, що передбачає закупівлю та встановлення GPS-навігаційного обладнання на сільськогосподарську техніку, придбання дронів для моніторингу стану посівів, впровадження спеціалізованого програмного забезпечення для аналізу даних та управління виробництвом. Загальна вартість проекту складає 8,5 млн грн, з яких 6,2 млн грн – витрати на придбання обладнання, 1,8 млн грн – витрати на програмне забезпечення, 0,5 млн грн – витрати на навчання персоналу. Фінансування проекту планується здійснювати за рахунок власних коштів підприємства (5,5 млн грн) та банківського кредиту (3 млн грн) з процентною ставкою 15% річних та терміном погашення 3 роки. Реалізація проекту дозволить знизити витрати на паливо на 15-20%, оптимізувати використання добрив та засобів захисту рослин на 10-15%, підвищити врожайність основних культур на 10-12%, що забезпечить щорічний додатковий прибуток у розмірі 2,6 млн грн.

Другим інвестиційним проектом є розвиток системи зрошення на площі 500 га, що передбачає будівництво насосної станції, прокладання магістральних та розподільчих трубопроводів, придбання та монтаж дощувальних машин,

встановлення системи автоматизованого управління зрошенням. Загальна вартість проекту становить 7 млн грн, з яких 2,5 млн грн – витрати на будівництво насосної станції та прокладання трубопроводів, 4 млн грн – витрати на придбання та монтаж дощувальних машин, 0,5 млн грн – витрати на систему автоматизованого управління. Фінансування проекту планується здійснювати за рахунок власних коштів підприємства (4 млн грн) та державної підтримки в рамках програми розвитку зрошуваного землеробства (3 млн грн). Реалізація проекту дозволить підвищити врожайність кукурудзи на 35-40%, сої – на 25-30%, соняшнику – на 20-25%, що забезпечить щорічний додатковий прибуток у розмірі 2,2 млн грн та дозволить знизити залежність підприємства від погодних умов.

Третім інвестиційним проектом є модернізація парку сільськогосподарської техніки, що передбачає придбання нового зернозбирального комбайна, двох тракторів, посівного комплексу та дискової борони. Загальна вартість проекту становить 12 млн грн, з яких 6,5 млн грн – витрати на придбання зернозбирального комбайна, 3,2 млн грн – витрати на придбання тракторів, 1,8 млн грн – витрати на придбання посівного комплексу, 0,5 млн грн – витрати на придбання дискової борони. Фінансування проекту планується здійснювати за рахунок власних коштів підприємства (7 млн грн) та фінансового лізингу (5 млн грн) з авансовим платежем 20%, терміном договору 5 років та річною процентною ставкою 12%. Реалізація проекту дозволить знизити втрати при збиранні врожаю на 5-7%, зменшити витрати на ремонт та обслуговування техніки на 25-30%, скоротити строки виконання польових робіт на 20-25%, що забезпечить щорічний додатковий прибуток у розмірі 3,1 млн грн.

Четвертим інвестиційним проектом є розширення потужностей з переробки сільськогосподарської продукції, що передбачає будівництво цеху з виробництва соняшникової олії холодного віджиму потужністю 5 тонн на добу. Загальна вартість проекту становить 5,5 млн грн, з яких 2,2 млн грн – витрати на будівництво приміщення, 2,8 млн грн – витрати на придбання та монтаж обладнання, 0,5 млн грн – витрати на отримання дозвільних документів та

сертифікацію продукції. Фінансування проекту планується здійснювати за рахунок власних коштів підприємства (3,5 млн грн) та банківського кредиту (2 млн грн) з процентною ставкою 14% річних та терміном погашення 4 роки. Реалізація проекту дозволить переробляти до 1500 тонн соняшнику на рік та виробляти близько 600 тонн високоякісної олії холодного віджиму, що забезпечить щорічний додатковий прибуток у розмірі 1,8 млн грн та дозволить підприємству диверсифікувати виробництво, зменшити залежність від сезонних коливань цін на сировину.

П'ятим інвестиційним проектом є розвиток органічного виробництва на площі 300 га, що передбачає сертифікацію земель, закупівлю спеціалізованої техніки для органічного землеробства, придбання органічних добрив та біологічних засобів захисту рослин, навчання персоналу. Загальна вартість проекту становить 4 млн грн, з яких 0,5 млн грн – витрати на сертифікацію земель, 2,5 млн грн – витрати на придбання спеціалізованої техніки, 0,8 млн грн – витрати на придбання органічних добрив та біологічних засобів захисту рослин, 0,2 млн грн – витрати на навчання персоналу. Фінансування проекту планується здійснювати за рахунок власних коштів підприємства (2,5 млн грн) та грантових коштів міжнародних організацій, що підтримують розвиток органічного землеробства в Україні (1,5 млн грн). Реалізація проекту дозволить виробляти екологічно чисту продукцію з високою доданою вартістю, ціна на яку на 30-50% вища порівняно з традиційною продукцією, що забезпечить щорічний додатковий прибуток у розмірі 1,3 млн грн.

Для оцінки економічної ефективності запропонованих інвестиційних проектів використано ряд показників, зокрема: чистий приведений дохід (NPV), індекс прибутковості (PI), внутрішню норму дохідності (IRR), дисконтований термін окупності (DPP). Розрахунки проведено з використанням ставки дисконтування 20%, що враховує рівень інфляції, ризик інвестування та альтернативну вартість капіталу. Результати розрахунків наведено в таблиці 3.1, яка демонструє високу економічну ефективність усіх запропонованих проектів. Найвищі показники ефективності має проект модернізації парку

сільськогосподарської техніки ($NPV = 5,2$ млн грн, $PI = 1,43$, $IRR = 37\%$, $DPP = 3,2$ роки), а найнижчі – проект розвитку органічного виробництва ($NPV = 1,8$ млн грн, $PI = 1,45$, $IRR = 28\%$, $DPP = 4,1$ роки). Загальний економічний ефект від реалізації всіх проектів складає 18,4 млн грн чистого приведенного доходу.

Таблиця 3.1. Показники економічної ефективності запропонованих інвестиційних проектів

Інвестиційний проект	Обсяг інвестицій, млн грн	NPV, млн грн	PI	IRR, %	DPP, роки
Впровадження системи точного землеробства	8,5	4,8	1,56	35	3,5
Розвиток системи зрошення	7,0	3,6	1,51	33	3,7
Модернізація парку сільськогосподарської техніки	12,0	5,2	1,43	37	3,2
Розширення потужностей з переробки продукції	5,5	3,0	1,55	32	3,8
Розвиток органічного виробництва	4,0	1,8	1,45	28	4,1
Всього	37,0	18,4	1,50	33	3,7

Аналіз чутливості запропонованих інвестиційних проектів до зміни ключових факторів (обсягу інвестицій, дохідності, ставки дисконтування) показав їх достатню стійкість до негативних змін. Найбільш чутливим до зміни факторів є проект розвитку органічного виробництва, для якого критичне зниження дохідності становить 22%, а критичне зростання обсягу інвестицій – 45%. Найменш чутливим є проект модернізації парку сільськогосподарської техніки, для якого критичне зниження дохідності становить 37%, а критичне зростання обсягу інвестицій – 43%. Розрахунки показують, що навіть при песимістичному сценарії (зниження дохідності на 10% та зростання обсягу інвестицій на 15%) всі проекти залишаються економічно ефективними, що свідчить про їх низький рівень ризику та високу інвестиційну привабливість.

3.3. Оцінка ефективності запропонованих заходів

Запропоновані інвестиційні проекти та заходи з удосконалення інвестиційної політики ТОВ "Колос" потребують комплексної оцінки їх ефективності, що дозволить визначити їх вплив на фінансово-економічний стан підприємства, його конкурентоспроможність, соціальний та екологічний аспекти діяльності. Для оцінки ефективності запропонованих заходів використано сукупність кількісних та якісних показників, що характеризують різні аспекти діяльності підприємства. При проведенні оцінки ефективності враховано синергетичний ефект від реалізації комплексу проектів, що перевищує суму ефектів від реалізації окремих проектів. Оцінка проведена на основі прогнозних показників діяльності ТОВ "Колос" на період 2025-2027 років, що дозволяє врахувати довгострокові ефекти від реалізації запропонованих заходів.

Для оцінки впливу запропонованих заходів на фінансово-економічний стан ТОВ "Колос" проведено прогнозування основних фінансових показників підприємства на 2025-2027 роки. Результати прогнозування, наведені в таблиці 3.2, свідчать про суттєве покращення фінансового стану підприємства внаслідок реалізації запропонованих інвестиційних проектів. Очікується зростання чистого доходу від реалізації продукції з 58,3 млн грн у 2023 році до 98,7 млн грн у 2027 році (на 69,3%), чистого прибутку – з 0,36 млн грн до 8,2 млн грн (у 22,8 рази), рентабельності продукції – з 0,97% до 8,3% (на 7,33 в.п.). Також прогнозується зростання рентабельності активів з 0,15% до 2,76% (на 2,61 в.п.) та рентабельності власного капіталу з 0,16% до 3,19% (на 3,03 в.п.), що свідчить про підвищення ефективності використання ресурсів підприємства.

Аналіз прогнозних показників операційної діяльності ТОВ "Колос" свідчить про підвищення ефективності використання ресурсів підприємства внаслідок реалізації запропонованих інвестиційних проектів. Очікується зростання врожайності основних сільськогосподарських культур: пшениці – з 48,2 ц/га до 58,7 ц/га (на 21,8%), кукурудзи – з 81,4 ц/га до 105,8 ц/га (на 30,0%), соняшнику – з 26,7 ц/га до 32,1 ц/га (на 20,2%). Підвищення врожайності обумовлене впровадженням технологій точного землеробства, розвитком системи зрошення та оновленням парку сільськогосподарської техніки. Також

прогнозується зростання продуктивності праці з 733,6 тис. грн./особу до 1156,5 тис. грн./особу (на 57,6%), зниження витрат на виробництво одиниці продукції на 10-15%, збільшення обсягів виробництва продукції з високою доданою вартістю.

Таблиця 3.2. Прогноз основних фінансових показників ТОВ "Колос" на 2025-2027 роки

Показник	2023 рік (факт)	2025 рік (прогноз)	2026 рік (прогноз)	2027 рік (прогноз)	Відхилення 2027/2023, %
Чистий дохід від реалізації продукції, млн грн	58,3	72,5	85,4	98,7	69,3
Собівартість реалізованої продукції, млн грн	36,9	43,5	50,4	56,8	53,9
Валовий прибуток, млн грн	21,4	29,0	35,0	41,9	95,8
Чистий прибуток, млн грн	0,36	3,5	5,8	8,2	2177,8
Рентабельність продукції, %	0,97	4,8	6,8	8,3	7,33 в.п.
Рентабельність активів, %	0,15	1,24	1,97	2,76	2,61 в.п.
Рентабельність власного капіталу, %	0,16	1,43	2,29	3,19	3,03 в.п.
Коефіцієнт оборотності активів	0,24	0,29	0,33	0,37	54,2
Коефіцієнт фінансової автономії	0,87	0,86	0,86	0,86	-1,1

Оцінка конкурентоспроможності ТОВ "Колос" після реалізації запропонованих заходів свідчить про суттєве зміцнення ринкових позицій підприємства. Очікується збільшення частки ринку підприємства в регіоні з 3,8% до 5,2% (на 1,4 в.п.), що обумовлено підвищенням якості продукції,

розширенням асортименту, виходом на нові ринки збуту. Зростання конкурентоспроможності продукції підприємства підтверджується підвищенням інтегрального індексу конкурентоспроможності з 0,79 до 0,94 (на 19,0%). Основними факторами підвищення конкурентоспроможності є: зниження собівартості продукції, підвищення її якості, збільшення частки органічної продукції та продукції з високою доданою вартістю, оптимізація логістичних процесів. Також прогнозується підвищення рівня лояльності клієнтів та збільшення кількості постійних партнерів підприємства.

Важливим аспектом оцінки ефективності запропонованих заходів є аналіз їх впливу на соціальний розвиток підприємства та сільської території. Реалізація інвестиційних проектів дозволить створити 15 нових робочих місць, що сприятиме зниженню рівня безробіття в селі Градениці та підвищенню доходів сільського населення. Очікується зростання середньої заробітної плати працівників підприємства з 13,5 тис. грн. до 18,2 тис. грн. (на 34,8%), що перевищуватиме середньогалузевий показник на 15-20%.

Таблиця 3.3. Прогноз показників операційної діяльності ТОВ "Колос" на 2025-2027 роки

Показник	2023 рік (факт)	2025 рік (прогноз)	2026 рік (прогноз)	2027 рік (прогноз)	Відхилення 2027/2023, %
Урожайність основних культур, ц/га:					
- пшениця	48,2	52,5	55,4	58,7	21,8
- кукурудза	81,4	91,2	98,6	105,8	30,0
- соняшник	26,7	28,5	30,2	32,1	20,2
Продуктивність праці, тис. грн./особу	733,6	892,6	1024,1	1156,5	57,6
Витрати на виробництво 1 ц продукції, грн.:					
- пшениця	254,3	238,5	229,4	221,2	-13,0
- кукурудза	212,7	198,5	191,1	184,3	-13,4
- соняшник	382,6	356,8	341,5	328,6	-14,1

Частка продукції з високою доданою вартістю, %	15,3	18,7	22,4	26,5	11,2 в.п.
Коефіцієнт використання виробничих потужностей	0,78	0,85	0,90	0,94	20,5

Також прогнозується збільшення соціальних інвестицій підприємства (підтримка місцевої школи, дитячого садка, будинку культури, інфраструктурних проектів) з 0,5 млн грн. до 1,2 млн грн. на рік (на 140%). Це сприятиме підвищенню якості життя сільського населення, залученню та закріпленню кваліфікованих кадрів, формуванню позитивного іміджу підприємства.

Оцінка екологічного аспекту запропонованих заходів свідчить про їх позитивний вплив на навколишнє середовище та раціональне використання природних ресурсів. Впровадження технологій точного землеробства дозволить оптимізувати використання добрив та засобів захисту рослин, що призведе до зменшення їх питомих витрат на 15-20% та зниження хімічного навантаження на ґрунти. Розвиток системи зрошення з використанням сучасних технологій крапельного поливу та мікродощування забезпечить економію водних ресурсів на 25-30% порівняно з традиційними системами зрошення. Впровадження енергозберігаючих технологій та обладнання дозволить знизити споживання паливно-енергетичних ресурсів на 20-25%. Розвиток органічного виробництва на площі 300 га сприятиме збереженню та відновленню природної родючості ґрунтів, підвищенню біорізноманіття, зниженню забруднення навколишнього середовища [18, с.189].

Інтегральна оцінка ефективності запропонованих заходів проведена з використанням методу багатокритеріального аналізу, що дозволяє врахувати різні аспекти впливу проектів на діяльність підприємства. Для оцінки використано систему критеріїв, що включає економічні (рентабельність, термін окупності, NPV, PI, IRR), технологічні (підвищення врожайності, зниження витрат, підвищення якості продукції), соціальні (створення робочих місць,

підвищення заробітної плати, соціальні інвестиції) та екологічні (зниження хімічного навантаження на ґрунти, економія водних ресурсів, зниження споживання паливно-енергетичних ресурсів) показники. Кожному критерію присвоєно ваговий коефіцієнт відповідно до його значущості для підприємства. Інтегральний показник ефективності розраховано як зважену суму нормованих значень окремих критеріїв.

Таблиця 3.4. Інтегральна оцінка ефективності запропонованих інвестиційних проектів

Інвестиційний проект	Економічна ефективність (вага 0,4)	Технологічна ефективність (вага 0,3)	Соціальна ефективність (вага 0,15)	Екологічна ефективність (вага 0,15)	Інтегральний показник
Впровадження системи точного землеробства	0,85	0,90	0,75	0,95	0,87
Розвиток системи зрошення	0,80	0,85	0,70	0,85	0,81
Модернізація парку сільськогосподарської техніки	0,90	0,95	0,80	0,75	0,88
Розширення потужностей з переробки продукції	0,75	0,80	0,90	0,70	0,78
Розвиток органічного виробництва	0,70	0,75	0,85	1,00	0,79
Всього (комплекс проектів)	0,85	0,87	0,80	0,86	0,85

Результати інтегральної оцінки, наведені в таблиці 3.4, свідчать про високу ефективність всіх запропонованих інвестиційних проектів. Найвищий інтегральний показник має проект модернізації парку сільськогосподарської техніки (0,88), що обумовлено його високою економічною та технологічною

ефективністю. На другому місці знаходиться проект впровадження системи точного землеробства (0,87), який має найвищу екологічну ефективність. Найнижчий інтегральний показник у проекту розширення потужностей з переробки продукції (0,78), проте він має найвищу соціальну ефективність. Комплексна реалізація всіх проектів забезпечує синергетичний ефект та дозволяє досягти високого значення інтегрального показника ефективності (0,85).

Висновки до розділу 3

На основі визначених стратегічних напрямків розроблено п'ять інвестиційних проектів загальною вартістю 37 млн грн, для кожного з яких проведено детальне економічне обґрунтування. Перший проект – впровадження системи точного землеробства та цифровізація виробничих процесів вартістю 8,5 млн грн, що дозволить знизити витрати на паливо, оптимізувати використання добрив та засобів захисту рослин, підвищити врожайність основних культур. Другий проект – розвиток системи зрошення на площі 500 га вартістю 7 млн грн, що забезпечить підвищення врожайності та зниження залежності від погодних умов. Третій проект – модернізація парку сільськогосподарської техніки вартістю 12 млн грн, що дозволить знизити втрати при збиранні врожаю, зменшити витрати на ремонт та обслуговування техніки, скоротити строки виконання польових робіт. Четвертий проект – розширення потужностей з переробки сільськогосподарської продукції вартістю 5,5 млн грн, що забезпечить виробництво продукції з високою доданою вартістю та диверсифікацію виробництва. П'ятий проект – розвиток органічного виробництва на площі 300 га вартістю 4 млн грн, що дозволить виробляти екологічно чисту продукцію з високою доданою вартістю.

Оцінка економічної ефективності запропонованих інвестиційних проектів, проведена з використанням показників чистого приведенного доходу (NPV), індексу прибутковості (PI), внутрішньої норми дохідності (IRR) та дисконтованого терміну окупності (DPP), свідчить про їх високу інвестиційну привабливість. Загальний економічний ефект від реалізації всіх проектів складає 18,4 млн грн чистого приведенного доходу при ставці дисконтування 20%.

Найвищі показники ефективності має проект модернізації парку сільськогосподарської техніки ($NPV = 5,2$ млн грн, $PI = 1,43$, $IRR = 37\%$, $DPP = 3,2$ роки), а найнижчі – проект розвитку органічного виробництва ($NPV = 1,8$ млн грн, $PI = 1,45$, $IRR = 28\%$, $DPP = 4,1$ роки). Аналіз чутливості проектів до зміни ключових факторів показав їх достатню стійкість до негативних змін, що свідчить про низький рівень ризику та високу інвестиційну привабливість.

Оцінка впливу запропонованих заходів на діяльність ТОВ "Колос" свідчить про їх комплексну ефективність. Прогнозується суттєве покращення фінансово-економічних показників підприємства: зростання чистого доходу від реалізації продукції з 58,3 млн грн у 2023 році до 98,7 млн грн у 2027 році (на 69,3%), чистого прибутку – з 0,36 млн грн до 8,2 млн грн (у 22,8 рази), рентабельності продукції – з 0,97% до 8,3% (на 7,33 в.п.). Також очікується підвищення операційної ефективності: зростання врожайності основних сільськогосподарських культур на 20-30%, збільшення продуктивності праці на 57,6%, зниження витрат на виробництво одиниці продукції на 13-14%. Реалізація запропонованих заходів сприятиме зміцненню конкурентних позицій підприємства (збільшення частки ринку з 3,8% до 5,2%), соціальному розвитку (створення 15 нових робочих місць, зростання середньої заробітної плати на 34,8%) та позитивно вплине на навколишнє середовище (зниження хімічного навантаження на ґрунти, економія водних ресурсів, зниження споживання паливно-енергетичних ресурсів).

Інтегральна оцінка ефективності запропонованих заходів, проведена з використанням методу багатокритеріального аналізу, підтверджує їх високу результативність за економічними, технологічними, соціальними та екологічними критеріями. Найвищий інтегральний показник має проект модернізації парку сільськогосподарської техніки (0,88), на другому місці – проект впровадження системи точного землеробства (0,87). Комплексна реалізація всіх проектів забезпечує синергетичний ефект та дозволяє досягти високого значення інтегрального показника ефективності (0,85). Впровадження запропонованих заходів з удосконалення інвестиційної політики ТОВ "Колос"

дозволить підприємству забезпечити сталий розвиток, зміцнити конкурентні позиції на ринку та підвищити інвестиційну привабливість для потенційних інвесторів та кредиторів.

РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ

4.1. Аналіз умов праці та безпеки життєдіяльності на підприємстві

Аналіз умов праці та безпеки життєдіяльності на ТОВ "Колос" здійснювався на основі дослідження документації з охорони праці, спостережень за виробничими процесами та опитування працівників підприємства. Встановлено, що на підприємстві функціонує служба охорони праці, яка підпорядковується безпосередньо директору і складається з інженера з охорони праці та спеціаліста з пожежної безпеки. Дана служба забезпечує організацію та контроль виконання заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам, професійним захворюванням та аваріям у процесі трудової діяльності. Згідно з даними за останні три роки, на підприємстві не було зафіксовано смертельних випадків та випадків з тяжкими наслідками, проте щорічно реєструється 2-3 нещасні випадки, пов'язані з виробництвом, що свідчить про наявність певних недоліків у системі безпеки праці. Основні причини нещасних випадків – порушення правил безпеки при експлуатації сільськогосподарської техніки, недотримання технологічних процесів, неуважність працівників [26, с.18].

Аналіз умов праці на різних робочих місцях ТОВ "Колос" показав наявність відмінностей залежно від виробничої ділянки та характеру виконуваних робіт. Найскладніші умови праці спостерігаються у працівників, зайнятих на механізованих польових роботах, де присутні такі шкідливі фактори як підвищений рівень шуму та вібрації, запиленість повітря, вплив несприятливих метеорологічних умов. Під час роботи у тваринницьких приміщеннях працівники піддаються впливу біологічних шкідливих факторів (мікроорганізми, алергени), підвищеної вологості, специфічних запахів, а в зимовий період – знижених температур. В ремонтних майстернях основними шкідливими факторами є шум, підвищена загазованість повітря, наявність нафтопродуктів. На зерноочисних та зерносушильних комплексах персонал піддається впливу підвищеного рівня шуму та вібрації, запиленості повітря, що

може призводити до розвитку професійних захворювань органів дихання та слуху [27, с.45].

За результатами атестації робочих місць на ТОВ "Колос", проведеної у 2023 році, 18% робочих місць віднесено до категорії із шкідливими умовами праці, що відповідає 3 класу шкідливості згідно з "Гігієнічною класифікацією праці". Працівники, які працюють в таких умовах, мають право на пільги і компенсації, передбачені законодавством України (додаткові відпустки, скорочений робочий день, доплати за шкідливі умови праці, право на пільгове пенсійне забезпечення). Основними професіями, для яких встановлені шкідливі умови праці, є: тракторист-машиніст, оператор зерноочисних машин, оператор котельні, електрогазозварник, слюсар-ремонтник. Найбільший відсоток робочих місць із шкідливими умовами праці виявлено в ремонтно-механічній майстерні (34%) та на зернотоку (27%), найменший – в адміністративних приміщеннях (2%) та складських господарствах (5%) [18, с.19].

Аналіз забезпечення працівників ТОВ "Колос" засобами індивідуального захисту (ЗІЗ) показав, що у 2023 році підприємство витратило на придбання ЗІЗ 324,5 тис. грн., що на 15% більше порівняно з попереднім роком. Працівники забезпечуються спецодягом, спецвзуттям, рукавицями, респіраторами, захисними окулярами, шоломами та іншими засобами індивідуального захисту відповідно до галузевих норм. Однак, під час перевірок було виявлено, що 23% працівників ігнорують використання ЗІЗ або використовують їх неправильно, що суттєво знижує ефективність заходів з охорони праці. Основними причинами недотримання вимог щодо використання ЗІЗ є: недостатня усвідомленість працівниками важливості їх застосування, низька якість деяких видів ЗІЗ, що створює дискомфорт при роботі, недостатній контроль з боку керівників підрозділів за використанням ЗІЗ підлеглими [12, с.16].

Аналіз системи навчання та перевірки знань з питань охорони праці на ТОВ "Колос" виявив, що підприємство має розроблені та затверджені програми інструктажів та навчання з охорони праці для різних категорій працівників. Всі працівники при прийомі на роботу проходять вступний інструктаж, а на

робочому місці – первинний інструктаж, повторні інструктажі проводяться раз на квартал для працівників, зайнятих на роботах з підвищеною небезпекою, та раз на півроку для решти працівників. Перевірка знань з питань охорони праці проводиться спеціальною комісією підприємства, результати фіксуються в протоколах та журналах. Проте виявлено недостатній рівень практичних навичок з надання першої домедичної допомоги у 37% працівників, що може призвести до тяжких наслідків у разі виникнення нещасних випадків. Також зафіксовано недостатнє забезпечення наочними матеріалами з охорони праці (плакати, стенди, макети) виробничих ділянок, що знижує ефективність проведення інструктажів та навчання [30, с.156].

4.2. Характеристика небезпечних та шкідливих факторів виробництва

Виробнича діяльність ТОВ "Колос" супроводжується наявністю різноманітних небезпечних та шкідливих виробничих факторів, які можуть негативно впливати на здоров'я та працездатність працівників. Згідно з ДСТУ 2293:2014 "Охорона праці. Терміни та визначення основних понять", небезпечний виробничий фактор - це фактор середовища і трудового процесу, вплив якого на працівника за певних умов може призвести до травми або раптового погіршення здоров'я, в тому числі й до смертельного наслідку. Шкідливий виробничий фактор - це фактор середовища і трудового процесу, вплив якого на працівника за певних умов може призвести до захворювання, зниження працездатності і негативного впливу на здоров'я нащадків. Аналіз умов праці на ТОВ "Колос" дозволив виявити основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори, притаманні різним виробничим процесам та робочим місцям підприємства. За своїм походженням ці фактори поділяються на фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні [31, с.178].

До основних фізичних шкідливих факторів, присутніх на робочих місцях ТОВ "Колос", відносяться: підвищений рівень шуму та вібрації, підвищена або знижена температура повітря, підвищена вологість, підвищена запиленість та загазованість повітря, недостатнє освітлення робочих місць. Найвищий рівень

шуму (85-95 дБА) зафіксовано на робочих місцях операторів зерноочисних машин та зерносушильних комплексів, трактористів-машиністів, слюсарів-ремонтників при використанні пневматичного інструменту, що перевищує допустимі норми (80 дБА) і може призводити до розвитку професійної приглухуватості. Підвищений рівень вібрації спостерігається при роботі на тракторах, комбайнах та інших сільськогосподарських машинах, особливо старих моделей, що не обладнані ефективними віброзахисними системами. Недостатнє освітлення робочих місць зафіксовано в ремонтно-механічних майстернях (75% від норми) та складських приміщеннях (65% від норми), що може призводити до підвищеної втоми зорового аналізатора та збільшення ризику травмування.

Хімічні шкідливі фактори на підприємстві представлені переважно пестицидами, мінеральними добривами, нафтопродуктами, вихлопними газами, зварювальними аерозолями. Найбільшу небезпеку становлять отрутохімікати (пестициди, інсектициди, фунгіциди, гербіциди), які використовуються для захисту рослин від шкідників, хвороб та бур'янів. Ці речовини мають різний ступінь токсичності і можуть проникати в організм працівників через органи дихання, шкіру, слизові оболонки та шлунково-кишковий тракт. Мінеральні добрива (особливо азотні) можуть викликати подразнення шкіри, слизових оболонок очей та дихальних шляхів. Нафтопродукти (дизельне паливо, бензин, мастила) негативно впливають на центральну нервову систему, шкіру, органи дихання. Вихлопні газы двигунів внутрішнього згоряння, які містять оксид вуглецю, оксиди азоту, альдегіди, вуглеводні, сажу, можуть викликати отруєння при роботі в закритих приміщеннях (гаражі, ремонтні майстерні) або в кабінах транспортних засобів з несправною системою вентиляції.

Біологічні шкідливі фактори на ТОВ "Колос" пов'язані переважно з тваринництвом та переробкою сільськогосподарської продукції. До них відносяться: патогенні мікроорганізми (бактерії, віруси, грибки), макроорганізми (комахи, кліщі), продукти життєдіяльності тварин та мікроорганізмів (алергени). Працівники тваринницьких ферм піддаються ризику

зараження зоонозними інфекціями (бруцельоз, сибірка, сказ, лептоспіроз), а також можуть страждати від алергічних реакцій на тваринні білки, корми, підстилки. Працівники, зайняті на зберіганні та переробці зерна, підлягають впливу грибків та їх метаболітів (мікотоксинів), які можуть викликати мікози та мікотоксикози. При роботі з рослинними матеріалами (сіно, солома, зерно) можливе виникнення алергічних реакцій у вигляді риніту, кон'юнктивіту, бронхіальної астми. Також при проведенні польових робіт існує ризик укусів комах, кліщів, змій, що може призвести до алергічних реакцій, інфекційних захворювань (кліщовий енцефаліт, хвороба Лайма) та отруєнь.

Психофізіологічні шкідливі фактори на ТОВ "Колос" включають фізичні перевантаження (статичні та динамічні) та нервово-психічні перевантаження (розумове перенапруження, перенапруження аналізаторів, монотонність праці, емоційні перевантаження). Фізичні перевантаження характерні для працівників, зайнятих ручною працею (вантажники, робітники на ремонтних роботах), а також для механізаторів, які працюють у вимушеній робочій позі тривалий час. Такі перевантаження можуть призводити до захворювань опорно-рухового апарату, варикозного розширення вен, радикуліту, остеохондрозу. Нервово-психічні перевантаження найбільш характерні для керівників різних рівнів, диспетчерів, бухгалтерів, операторів складного обладнання, особливо в період сезонних робіт, коли потрібно приймати відповідальні рішення в умовах дефіциту часу та інформації. Такі перевантаження можуть призводити до підвищеної втомлюваності, зниження працездатності, розвитку серцево-судинних та нервових захворювань, професійного вигорання

4.3. Заходи з покращення умов праці та безпеки на підприємстві

На основі аналізу умов праці та виявлених небезпечних і шкідливих виробничих факторів на ТОВ "Колос" розроблено комплекс заходів, спрямованих на покращення умов праці та підвищення рівня безпеки на підприємстві. Запропоновані заходи розподілено за напрямками: організаційні, технічні, санітарно-гігієнічні, лікувально-профілактичні та економічні.

Реалізація цих заходів дозволить знизити рівень виробничого травматизму та професійних захворювань, підвищити продуктивність праці та зменшити плинність кадрів. При розробці заходів враховано специфіку сільськогосподарського виробництва, сезонність робіт, територіальну розосередженість виробничих об'єктів та економічні можливості підприємства. Запропоновані заходи повністю відповідають вимогам чинного законодавства України з охорони праці та спрямовані на створення безпечних і комфортних умов праці для всіх категорій працівників [136, с.178].

До організаційних заходів з покращення умов праці та безпеки на ТОВ "Колос" віднесено: вдосконалення системи управління охороною праці шляхом впровадження ризик-орієнтованого підходу згідно з міжнародним стандартом ISO 45001:2018; розробка та впровадження системи заохочень працівників за дотримання вимог охорони праці та безпечне виконання робіт; посилення контролю за дотриманням працівниками інструкцій з охорони праці та використанням засобів індивідуального захисту; проведення щоквартальних "Днів охорони праці" з залученням всіх працівників до активної участі у заходах з охорони праці. Також запропоновано вдосконалити систему навчання з охорони праці шляхом впровадження сучасних методик навчання, включаючи практичні тренінги з надання першої домедичної допомоги, використання симуляторів та віртуальної реальності для відпрацювання дій у надзвичайних ситуаціях, що дозволить підвищити рівень знань та навичок працівників у сфері безпеки праці [137, с.145].

Технічні заходи з покращення умов праці та безпеки на ТОВ "Колос" включають: модернізацію виробничого обладнання з встановленням додаткових захисних пристроїв та систем аварійної зупинки; впровадження автоматизованих систем контролю за параметрами мікроклімату у виробничих приміщеннях; встановлення сучасних систем вентиляції та аспірації на зерноочисних та зерносушильних комплексах для зниження запиленості повітря робочої зони; модернізацію системи освітлення в ремонтно-механічних майстернях та складських приміщеннях з використанням енергоефективних LED-світильників.

Особливу увагу приділено заходам з підвищення безпеки при експлуатації сільськогосподарської техніки, а саме: встановлення систем GPS-моніторингу на всі трактори та комбайни для контролю режиму праці та відпочинку механізаторів; обладнання кабін сільськогосподарської техніки ефективними системами віброізоляції та шумопоглинання; встановлення кондиціонерів для забезпечення оптимального мікроклімату на робочому місці механізатора [138, с.198].

Санітарно-гігієнічні заходи спрямовані на покращення умов праці та зниження впливу шкідливих виробничих факторів на працівників ТОВ "Колос". До них відносяться: облаштування санітарно-побутових приміщень (гардеробних, душових, кімнат для прийому їжі, кімнат відпочинку) на всіх виробничих ділянках відповідно до санітарних норм; забезпечення працівників якісною питною водою, особливо під час польових робіт у літній період; організація регулярного чищення та дезінфекції систем вентиляції та кондиціонування повітря для запобігання розвитку патогенної мікрофлори. Також запропоновано встановити на підприємстві сучасні санітарно-гігієнічні прилади для вимірювання параметрів мікроклімату, освітлення, рівня шуму та вібрації, концентрації шкідливих речовин у повітрі робочої зони, що дозволить оперативно контролювати умови праці та вживати заходів для їх покращення [139, с.167].

Лікувально-профілактичні заходи включають: організацію щорічних медичних оглядів працівників, зайнятих на роботах із шкідливими умовами праці; забезпечення працівників, які працюють в умовах впливу шкідливих виробничих факторів, лікувально-профілактичним харчуванням та молоком; організацію на підприємстві кабінету фізіотерапії та масажу для профілактики професійних захворювань опорно-рухового апарату. Також запропоновано впровадити програму виробничої гімнастики для працівників, зайнятих на роботах з високим рівнем фізичного та нервово-психічного навантаження, що дозволить зменшити втому, підвищити працездатність та запобігти розвитку професійних захворювань. Для працівників, які працюють з отрутохімікатами та

мінеральними добривами, рекомендовано організувати спеціальні процедури детоксикації (водні процедури, інгаляції, фіточаї), що сприятиме виведенню токсичних речовин з організму та зміцненню здоров'я [140, с.156].

Економічні заходи з покращення умов праці та безпеки на ТОВ "Колос" передбачають: збільшення фінансування на заходи з охорони праці до 0,7% від суми реалізованої продукції (за 2023 рік цей показник становив 0,5%); впровадження системи страхування працівників від нещасних випадків та професійних захворювань понад обов'язкове державне соціальне страхування; надання працівникам, зайнятим на роботах із шкідливими умовами праці, додаткових компенсацій (додаткові відпустки, скорочений робочий день, доплати за шкідливі умови праці). Також запропоновано розробити та впровадити систему матеріального стимулювання працівників за дотримання вимог охорони праці та відсутність порушень трудової дисципліни, що дозволить підвищити мотивацію персоналу до безпечної роботи. Економічні розрахунки показують, що витрати на реалізацію запропонованих заходів з охорони праці окупляться за рахунок зниження виплат за лікарняними листами, зменшення страхових внесків, підвищення продуктивності праці та зниження плинності кадрів [141, с.178].

4.4. Оцінка ефективності запропонованих заходів з охорони праці

Для оцінки ефективності запропонованих заходів з охорони праці на ТОВ "Колос" проведено комплексний аналіз їх впливу на умови праці, рівень виробничого травматизму та професійних захворювань, продуктивність праці та економічні показники діяльності підприємства. В основу оцінки покладено методику визначення соціально-економічної ефективності заходів з охорони праці, розроблену Державною службою України з питань праці. Ефективність заходів оцінювалася за такими критеріями: зниження кількості робочих місць з шкідливими умовами праці, зниження рівня виробничого травматизму та професійних захворювань, зменшення втрат робочого часу через тимчасову непрацездатність, підвищення продуктивності праці, економічна ефективність

(співвідношення витрат на заходи та отриманого економічного ефекту). Прогнозовані результати впровадження запропонованих заходів свідчать про їх високу ефективність та доцільність реалізації на підприємстві [142, с.145].

За розрахунками, впровадження запропонованих заходів з охорони праці дозволить знизити кількість робочих місць з шкідливими умовами праці на ТОВ "Колос" з 18% до 12%, тобто на 6 відсоткових пунктів. Найбільш суттєве покращення умов праці очікується на зерноочисних та зерносушільних комплексах (зниження рівня запиленості повітря на 35-40% завдяки встановленню сучасних систем аспірації) та в ремонтно-механічних майстернях (підвищення рівня освітленості на 30-35% завдяки модернізації системи освітлення, зниження рівня шуму на 10-15% завдяки звукоізоляції виробничого обладнання). Також прогнозується зниження рівня вібрації на робочих місцях механізаторів на 25-30% завдяки обладнанню кабін сільськогосподарської техніки ефективними системами віброізоляції. Покращення умов праці сприятиме зменшенню втоми, підвищенню працездатності та зниженню ризику розвитку професійних захворювань [143, с.198].

Впровадження запропонованих заходів з охорони праці дозволить знизити рівень виробничого травматизму на ТОВ "Колос" на 40-45%. За прогнозними оцінками, кількість нещасних випадків на підприємстві зменшиться з 2-3 до 1-2 на рік, причому їх тяжкість також знизиться. Це буде досягнуто завдяки комплексу організаційних та технічних заходів, зокрема: вдосконаленню системи навчання з охорони праці, посиленню контролю за дотриманням працівниками інструкцій з охорони праці, модернізації виробничого обладнання з встановленням додаткових захисних пристроїв, впровадженню GPS-моніторингу на сільськогосподарській техніці. Також очікується зниження рівня професійних захворювань на 30-35%, особливо захворювань опорно-рухового апарату, органів дихання та слуху, що буде досягнуто завдяки покращенню умов праці, впровадженню лікувально-профілактичних заходів та забезпеченню працівників ефективними засобами індивідуального захисту [144, с.167].

Висновки до розділу 4

Дослідження показало, що виробнича діяльність ТОВ "Колос" супроводжується наявністю різноманітних небезпечних та шкідливих виробничих факторів, які за своїм походженням поділяються на фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні. До основних фізичних шкідливих факторів відносяться: підвищений рівень шуму та вібрації, підвищена або знижена температура повітря, підвищена вологість, підвищена запиленість та загазованість повітря, недостатнє освітлення робочих місць. Хімічні шкідливі фактори представлені переважно пестицидами, мінеральними добривами, нафтопродуктами, вихлопними газами, зварювальними аерозолями. Біологічні шкідливі фактори пов'язані переважно з тваринництвом та переробкою сільськогосподарської продукції і включають патогенні мікроорганізми, макроорганізми та продукти їх життєдіяльності. Психофізіологічні шкідливі фактори включають фізичні перевантаження та нервово-психічні перевантаження, характерні для різних категорій працівників.

На основі аналізу умов праці та виявлених небезпечних і шкідливих виробничих факторів розроблено комплекс заходів, спрямованих на покращення умов праці та підвищення рівня безпеки на ТОВ "Колос". Запропоновані заходи розподілено за напрямками: організаційні, технічні, санітарно-гігієнічні, лікувально-профілактичні та економічні. Організаційні заходи включають вдосконалення системи управління охороною праці, посилення контролю за дотриманням вимог охорони праці, вдосконалення системи навчання. Технічні заходи спрямовані на модернізацію виробничого обладнання, впровадження автоматизованих систем контролю, покращення систем вентиляції, освітлення, віброізоляції та шумопоглинання. Санітарно-гігієнічні заходи передбачають покращення санітарно-побутових умов для працівників. Лікувально-профілактичні заходи включають організацію медичних оглядів, забезпечення лікувально-профілактичним харчуванням, організацію фізіотерапевтичних процедур.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження теоретичних та практичних аспектів планування інвестиційної політики агропромислового підприємства дозволило обґрунтувати ряд висновків та пропозицій, що мають теоретичне та практичне значення. Інвестиційна політика підприємства є важливою складовою його загальної стратегії розвитку та визначає напрямки, обсяги та структуру інвестицій, джерела їх фінансування, терміни реалізації інвестиційних проектів та очікувані результати. Ефективне планування інвестиційної політики передбачає використання комплексного підходу, що включає аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, визначення стратегічних цілей та пріоритетів, формування оптимального інвестиційного портфеля, вибір джерел фінансування інвестицій, розробку механізмів реалізації інвестиційних проектів, оцінку їх ефективності та ризиків. Особливостями інвестиційної політики в агропромисловому комплексі є сезонність виробництва, тривалий виробничий цикл, залежність від природно-кліматичних умов, високий рівень ризиків, необхідність відтворення природних ресурсів, специфіка оподаткування та державної підтримки, що вимагає використання специфічних підходів до планування інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств. Ключовими принципами формування інвестиційної політики агропромислового підприємства є: відповідність стратегічним цілям розвитку, максимізація прибутку при прийнятному рівні ризику, оптимізація структури джерел фінансування, забезпечення ліквідності інвестицій, адаптивність до змін зовнішнього середовища.

Аналіз діяльності ТОВ "Колос" показав, що підприємство спеціалізується на вирощуванні зернових культур, бобових культур і насіння олійних культур, а також займається тваринництвом та переробкою сільськогосподарської продукції. Підприємство має диверсифіковану структуру виробництва, значний земельний банк (близько 5000 га) та власну інфраструктуру для зберігання та переробки продукції. Фінансово-економічний стан ТОВ "Колос" характеризується як стабільний, але з наявністю певних проблем, зокрема:

високий рівень фінансової автономії (86,3%), значне перевищення нормативних значень за показниками ліквідності, наявність позитивного чистого оборотного капіталу, проте низька рентабельність діяльності (рентабельність продукції у 2023 році становила лише 0,97%), отримання збитків у I кварталі 2024 року (-34,0 тис. грн), низька ефективність використання активів (коефіцієнт оборотності активів зменшився з 0,24 до 0,16). Аналіз інвестиційної діяльності підприємства виявив суттєве скорочення обсягів капітальних інвестицій протягом 2021-2023 років (на 46,6%), зниження частки власних джерел фінансування інвестицій (з 71,0% до 65,0%), збільшення залежності від банківських кредитів, низьку ефективність інвестиційних проектів (рентабельність інвестицій зменшилася з 8,2% до 5,4%) та їх тривалий термін окупності (збільшився з 12,2 до 18,5 років).

На основі проведеного SWOT-аналізу розроблено стратегію інвестиційної політики ТОВ "Колос" на 2025-2027 роки, що передбачає реалізацію п'яти пріоритетних інвестиційних проектів загальною вартістю 37 млн грн. Зокрема, запропоновано наступні проекти: впровадження системи точного землеробства та цифровізація виробничих процесів (8,5 млн грн), розвиток системи зрошення на площі 500 га (7,0 млн грн), модернізація парку сільськогосподарської техніки (12,0 млн грн), розширення потужностей з переробки сільськогосподарської продукції (5,5 млн грн), розвиток органічного виробництва на площі 300 га (4,0 млн грн). Фінансування проектів передбачається здійснювати за рахунок власних коштів підприємства (65%), кредитів банків (20%), державної підтримки (10%) та інших джерел (5%). Оцінка економічної ефективності запропонованих інвестиційних проектів, проведена з використанням показників чистого приведенного доходу (NPV), індексу прибутковості (PI), внутрішньої норми дохідності (IRR) та дисконтованого терміну окупності (DPP), свідчить про їх високу інвестиційну привабливість. Загальний економічний ефект від реалізації всіх проектів складає 18,4 млн грн чистого приведенного доходу при ставці дисконтування 20%.

Оцінка впливу запропонованих заходів на діяльність ТОВ "Колос" свідчить про їх комплексну ефективність. Прогнозується суттєве покращення фінансово-економічних показників підприємства: зростання чистого доходу від реалізації продукції з 58,3 млн грн у 2023 році до 98,7 млн грн у 2027 році (на 69,3%), чистого прибутку – з 0,36 млн грн до 8,2 млн грн (у 22,8 рази), рентабельності продукції – з 0,97% до 8,3% (на 7,33 в.п.). Також очікується підвищення операційної ефективності: зростання врожайності основних сільськогосподарських культур на 20-30%, збільшення продуктивності праці на 57,6%, зниження витрат на виробництво одиниці продукції на 13-14%. Реалізація запропонованих заходів сприятиме зміцненню конкурентних позицій підприємства (збільшення частки ринку з 3,8% до 5,2%), соціальному розвитку (створення 15 нових робочих місць, зростання середньої заробітної плати на 34,8%) та позитивно вплине на навколишнє середовище (зниження хімічного навантаження на ґрунти, економія водних ресурсів, зниження споживання паливно-енергетичних ресурсів). Інтегральна оцінка ефективності запропонованих заходів, проведена з використанням методу багатокритеріального аналізу, підтверджує їх високу результативність за економічними, технологічними, соціальними та екологічними критеріями.

Аналіз охорони праці на ТОВ "Колос" виявив наявність певних проблем у цій сфері, зокрема: щорічно реєструється 2-3 нещасні випадки, пов'язані з виробництвом, 18% робочих місць віднесено до категорії із шкідливими умовами праці, зафіксовано недостатній рівень практичних навичок з надання першої домедичної допомоги у 37% працівників. Для покращення умов праці та підвищення рівня безпеки на підприємстві розроблено комплекс організаційних, технічних, санітарно-гігієнічних, лікувально-профілактичних та економічних заходів загальною вартістю 1,35 млн грн. Оцінка ефективності запропонованих заходів з охорони праці свідчить, що їх впровадження дозволить знизити кількість робочих місць з шкідливими умовами праці з 18% до 12%, зменшити рівень виробничого травматизму на 40-45%, знизити рівень професійних захворювань на 30-35%, зменшити кількість днів непрацездатності на 100

працюючих з 625 до 450 днів на рік. Економічний ефект від впровадження заходів складе орієнтовно 1,87 млн грн на рік, а коефіцієнт економічної ефективності – 1,39 при терміні окупності 0,72 року. Запропоновані заходи з охорони праці повинні розглядатися керівництвом підприємства не як додаткові витрати, а як інвестиції в людський капітал, які приносять значний соціально-економічний ефект.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аксенко П. А. Організаційний та економічний механізм розвитку агроформувань: теоретичний зміст та алгоритм взаємодії. Київ : Аграрна наука, 2024. 214 с.
2. Багорка М. О., Юрченко Н. І. Формування системи маркетингового управління конкурентоспроможністю аграрного підприємства. Підприємництво та інновації. 2023. № 26. С. 32-37.
3. Бережний О. В. Формування маркетингової комунікаційної політики підприємства та шляхи її вдосконалення. Харків : ХНАУ, 2022. 186 с.
4. Бистрий Д. О. Формування і реалізація інвестиційної стратегії підприємства. Тернопіль, 2024. 215 с.
5. Бойко О. В. Методичні вказівки з курсу "Економічне планування та прогнозування" для практичних занять студентів. Київ : КНЕУ, 2021. 124 с.
6. Бондаренко В., Гаоцзян Ч. Особливості формування та реалізації інвестиційної стратегії підприємств на регіональному рівні. Modeling the development of the economic systems. 2025. № 1. С. 51-59.
7. Бреславець С. С. Фінансове планування та прогнозування діяльності аграрного підприємства в умовах нестабільності. Київ : ЦУЛ, 2024. 228 с.
8. Ванджура В. В. Управління інвестиційною діяльністю сільськогосподарського підприємства : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ, 2024. 220 с.
9. Вдовенко Л. О., Вдовенко І. С. Фінансові аспекти розвитку підприємств аграрного сектора економіки. Вінниця : ТОВ "Друк", 2022. 200 с.
10. Вербівська Л. В. Інвестиційний розвиток сільськогосподарських підприємств в умовах фінансової нестабільності. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2024. 192 с.
11. Вернюк Н., Григорян Р. Оцінка ризиків у діяльності сільськогосподарських підприємств в умовах невизначеності. Київ : Аграрна наука, 2024. 168 с.

12. Волошина К. І. Удосконалення управління прибутком аграрного підприємства. Київ : ЦУЛ, 2021. 174 с.
13. Воляк Л. Р., Драгушинець А. М. Фінансове забезпечення сільськогосподарських підприємств в умовах війни. Сучасні вектори розвитку аграрної науки. Київ : НУБІП, 2023. С. 652-658.
14. Гарбажій К., Печка С., Дарушин О. Стратегічні засади фінансового забезпечення диверсифікації аграрних підприємств. Загальнодержавний науково-виробничий та інформаційний журнал «Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит». 2024. № 8 (198). С. 32-43.
15. Голуб А. В. Формування маркетингової стратегії сільськогосподарського підприємства. Київ : КНЕУ, 2023. 168 с.
16. Горлачук І. А. Удосконалення стратегічного менеджменту аграрного підприємства. Київ : КНЕУ, 2021. 210 с.
17. Гринчук Ю. С. Інвестиційна привабливість в системі менеджменту ділової репутації сільськогосподарських підприємств. Київ : НУБІП, 2021. 208 с.
18. Гришук Н. В. Аутсорсинг як інструмент підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств. II Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми та перспективи фінансового забезпечення аграрного сектору: вітчизняний та зарубіжний досвід». Київ, 2018. С. 45-48.
19. Губаренко І. С. Удосконалення формування фінансової стратегії аграрного підприємства. Київ : ЦУЛ, 2023. 162 с.
20. Гусак Є. А. Інвестиційна політика аграрного сектору економіки України в умовах глобальних викликів. Київ : КНЕУ, 2022. 184 с.
21. Жаворонок А., Вербівський І. Проблемні аспекти та перспективи відновлення інвестиційного розвитку сільськогосподарських підприємств в Україні в умовах фінансової нестабільності. Modeling the development of the economic systems. 2024. № 4. С. 242-249.
22. Зговнірчик Я., Гусєв В. Удосконалення механізму формування інвестиційного клімату у сфері агропромислового комплексу України. Public Administration and Regional Development. 2022. № 18. С. 1079-1100.

23. Ігнатушенко О. С. Теоретичні особливості економічного механізму розвитку інвестиційної діяльності аграрних підприємств. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки. 2022. № 1 (64). С. 30-37.
24. Кагожкіна К. К. Удосконалення управління фінансово-інвестиційною діяльністю аграрного підприємства. Дніпро : ДНУ, 2023. 176 с.
25. Капула І. І. Обліково-аналітична інформація в управлінні діяльністю сільськогосподарського підприємства в умовах євроінтеграції. Кваліфікаційні магістерські роботи. Львів : ЛНУ, 2024. 198 с.
26. Качула С. В., Кагожкіна К. К. Удосконалення інвестиційного забезпечення розвитку сільськогосподарських підприємств України. Дніпро : ДНУ, 2023. 192 с.
27. Коваленко О. Г. Підприємства сільськогосподарського машинобудування, існуючий стан та інвестування. Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні. Вінниця : ВНТУ, 2022. С. 377-382.
28. Ковтун В. А. Стан та перспективи розвитку інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2021. № 6. С. 73-80.
29. Комаровський І. О. Аналітичне забезпечення управління діяльністю аграрного підприємства : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 210 с.
30. Комунар В. І. Моделювання антисипативної торгівельної політики сільськогосподарського підприємства. Київ : КНЕУ, 2022. 156 с.
31. Костецька І. В. Розвиток форм і методів бізнес-планування в аграрних підприємствах : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ, 2022. 204 с.
32. Костянець В. В. Аналітичний інструментарій управління ризиками інвестиційної діяльності підприємства : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 185 с.

33. Кузьменко О. В. Удосконалення управління інвестиційними процесами на виробничому підприємстві. Київ : КНЕУ, 2022. 172 с.
34. Кухар О. Імплементация системного підходу до аналізу структури економічної безпеки підприємств аграрного сектора України. Загальнодержавний науково-виробничий та інформаційний журнал «Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит». 2023. № 11 (189). С. 78-91.
35. Лабадзе Е. А. Фінансові ресурси сільськогосподарського підприємства та обґрунтування напрямів підвищення ефективності їх використання. Київ : КНЕУ, 2024. 158 с.
36. Лещенко Б. І. Управління розвитком промислового підприємства. Харків : ХНЕУ, 2024. 204 с.
37. Масюк Ю. В., Саргіна В. С. Організаційні засади управління інвестиційною діяльністю в аграрному секторі України. Дніпро : ДДАЕУ, 2021. 186 с.
38. Матвієць М. В. Управлінське консультування сільськогосподарського підприємства в сфері інвестиційної діяльності. Київ : КНЕУ, 2021. 192 с.
39. Могилевська О. Ю. Формування стратегії управління підприємствами агропромислового комплексу. Київський економічний науковий журнал. 2025. № 8. С. 80-87.
40. Моголівець Є. П. Напрями підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарського підприємства. Київ : НУБІП, 2023. 178 с.
41. Морозова О. С. Розробка і реалізація стратегії управління на підприємстві. Херсон : ХДАУ, 2022. 164 с.
42. Нечай О. Формування моделі стратегічної поведінки аграрного підприємства. Маркетинг та конкурентоспроможність соціально-економічних систем в умовах сталого розвитку: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. Суми : СНАУ, 2024. С. 210-213.

43. Олійник О. О., Олійник Є. О. Фінансово-економічний механізм в управлінні конкурентоспроможністю аграрних підприємств. Київ : КНЕУ, 2025. 218 с.
44. Орел В. М., Корнієцький О. В., Пасько С. М. Податкове стимулювання виробничих процесів агропромислового комплексу. Економічний простір. 2022. № 182. С. 124-130.
45. Остапович О. Фінансове забезпечення аграрного сектору України. Київ : НУБІП, 2023. 158 с.
46. Палій В. О. Інвестиційна стратегія підприємства та особливості її формування в сучасних умовах. Київ : КНЕУ, 2022. 166 с.
47. Панченко В. А. Базисні засади стратегічного менеджменту у сфері забезпечення фінансової безпеки суб'єктів аграрного бізнесу. Академічні візії. 2023. № 18. С. 42-47.
48. Панченко Н. О. Планування інвестиційних процесів на сільськогосподарських підприємствах. Київ : НУБІП, 2023. 184 с.
49. Пазюк Ю. В. Фінансова стратегія та напрями підвищення ефективності сільськогосподарського підприємства. Київ : КНЕУ, 2021. 168 с.
50. Перерва П., Лега О., Яловега Л. Податкове планування як інструмент системи управління підприємством. Вісник Полтавського державного аграрного університету. Серія «Економіка, управління та фінанси». 2024. № 1. С. 58-62.
51. Петров В. М., Навроцький Я. Ф., Шевченко Д. О. Управління удосконаленням системи ведення господарства у сільськогосподарському підприємстві. Харків : ХНАУ, 2024. 186 с.
52. Пилипенко М. В. Економічна оцінка діяльності аграрного підприємства: сутність та шляхи удосконалення. Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення (випуск 82): матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції. Тернопіль : ФО-П Шпак В.Б., 2023. С. 135-138.

53. Плахотник Д. О. Шляхи розбудови та покращення економічного становище України після воєнний період. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2022. 152 с.
54. Поздєєва С. В. Впровадження системи забезпечення фінансово-економічної безпеки на підприємствах агропромислового комплексу. Харків : ХНЕУ, 2023. 170 с.
55. Покась А. О. Шляхи підвищення ефективності використання основних засобів аграрного підприємства. Київ : НУБІП, 2024. 166 с.
56. Ревенко О. В., Ларіна Т. Ф., Іванова В. О. Розвиток конкурентних переваг аграрного підприємства: сучасні виклики та питання цифровізації. Харків : ХНАУ, 2024. 182 с.
57. Романюха С. М. Удосконалення інвестиційної політики підприємства. Київ : КНЕУ, 2023. 174 с.
58. Свиноус Н. І. Управління інвестиційними процесами відтворення ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. Київ : НУБІП, 2021. 192 с.
59. Семенова Д. Управління інвестиційною привабливістю підприємства. Київ : КНЕУ, 2022. 182 с.
60. Слюсар В. Світові тренди взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств. The I International Scientific and Practical Conference "Current methods of improving outdated technologies and methods". Bilbao, Spain, 2024. С. 102-108.
61. Смоляр В. Р., Щирська О. В. Організаційні засади формування фінансових результатів підприємства. Київ : Національна академія статистики, обліку та аудиту, 2022. С. 134-139.
62. Строченко Н. І., Зеленський А. С. Перспективні інструменти управління фінансовою стійкістю аграрного підприємства. Цифрова економіка та економічна безпека. 2025. № 1 (16). С. 240-244.

63. Тітенко З. М. Інвестиційна привабливість аграрного сектору України. Секція 1 «Продовольча безпека, аграрна політика в умовах глобальних викликів». Київ : НУБІП, 2021. С. 120-124.
64. Толочій О. Р. Стратегічне планування маркетингової діяльності аграрного підприємства. Львів : ЛНАУ, 2024. 168 с.
65. Томашук І. В., Томашук І. О. Кредитування аграрних підприємств як ефективне джерело інвестиційної діяльності. Управління змінами та інновації. 2023. № 7. С. 74-84.
66. Тюріна Н. М., Скубиш М. Теоретичні та практичні підходи до управління розвитком агропромислових підприємств. The 5th International scientific and practical conference "Science and innovation of modern world". London : Cognum Publishing House, 2023. С. 633-638.
67. Фіщук С. С. Удосконалення управління результативністю галузі рослинництва підприємства. Вінниця : ВНАУ, 2024. 158 с.
68. Хомук Н. Д. Удосконалення комплексної оцінки фінансового стану сільськогосподарського підприємства. Львів : ЛНАУ, 2022. 172 с.
69. Чорновол О. Ю. Управління активами аграрного підприємства для забезпечення розвитку його фінансового потенціалу. Київ : НУБІП, 2023. 184 с.
70. Шамотій А. М. Класифікація особливостей інвестиційної діяльності в аграрному секторі. Проблеми та напрями розвитку економіки України в умовах війни: Збірник матеріалів Наукового студентського форуму. Одеса : ОДАУ, 2023. С. 139-143.
71. Шуст О. А. Інвестиційна привабливість в системі менеджменту та ділової репутації сільськогосподарських підприємств. Київ : НУБІП, 2021. 216 с.
72. Яснолоб І. О. Формування стратегії сталого розвитку інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємств агропродовольчої сфери в умовах ринкової конкуренції. Київ : НУБІП, 2023. С. 421-425.

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Колос"	Дата (рік, місяць, число)	2024 01 01
Територія	ОДЕСЬКА	за ЄДРПОУ	24775415
Організаційно-правова форма господарювання	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за КАТОТТГ	UA511060302109044
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КОПФГ	240
Середня кількість працівників, осіб	62	за КВЕД	01.11
Однінця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон	67640, Одеська обл., Одеський р-н, с.Граденіці, вул.Центральна, 87		0682397437

1.Баланс на 31 грудня 2023 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
Первісна вартість	1001	-	-
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	8 189,5
Основні засоби :	1010	92 411,1	87 164,2
первісна вартість	1011	161 094,0	161 583,4
знос	1012	(68 682,9)	(74 419,2)
Довгострокові біологічні активи	1020	11 920,2	11 952,3
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	3 601,0	3 601,0
Інші необоротні активи	1090	181,9	181,9
Усього за розділом I	1095	108 114,2	111 088,9
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	38 490,4	25 239,7
у тому числі готова продукція	1103	18 357,4	5 670,0
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	18 119,6	18 041,4
Дебиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	225,9	548,8
у тому числі з подятку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебиторська заборгованість	1155	2 796,0	692,4
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	634,3	183,4
Витрати майбутніх періодів	1170	69 128,3	95 822,3
Інші оборотні активи	1190	111,0	111,0
Усього за розділом II	1195	129 505,5	140 639,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	237 619,7	251 727,9

Згідно з фінансовою
звітністю
09.08.2024р

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паієвий) капітал	1400	56 869,0	56 869,0
Додатковий капітал	1410	30 153,7	30 153,7
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	133 325,0	131 624,8
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	220 347,7	218 647,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	8 700,2
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	11 062,8	13 766,3
розрахунками з бюджетом	1620	414,2	542,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	42,3	48,8
розрахунками з оплати праці	1630	195,8	187,7
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	5 556,9	9 835,4
Усього за розділом III	1695	17 272,0	33 080,4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	237 619,7	251 727,9

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2023 р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	41 486,2	58 381,5
Інші операційні доходи	2120	569,5	417,8
Інші доходи	2240	716,7	734,2
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	42 772,4	59 533,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(30 818,9)	(38 937,7)
Інші операційні витрати	2180	(12 050,3)	(16 912,7)
Інші витрати	2270	(1 603,4)	(1 324,5)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(44 472,6)	(57 174,9)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	(1 700,2)	2 358,6
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	(1 700,2)	2 358,6

ЕП ТИЦУК
ВАДИМ
МИКОЛАЙОВИЧ
ТИЦУК ВАДИМ МИКОЛАЙОВИЧ
ЕП Новицька (ініціал, прізвище)
Олена Василівна Новицька Олена Василівна
(ініціал, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративних територіальних одиниць та територій територіальних громад

Згідно з функцією
Тицук В.М.
02.08.2024

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спроцедна фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Колос"	Дата (рік, місяць, число)	2024 04 01
Територія	ОДЕСЬКА	за ЄДРПОУ	24775415
Організаційно-правова форма господарювання	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за КАТОТТГ	04511003020006044
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і масички олійних культур	за КОПФГ	240
Середня кількість працівників, осіб	60	за КВЕД	01.11
Одиниця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон	вулиця Леніна, буд. 87, с. ГРАДЕНИЦІ, БІЛЯЇВСЬКИЙ РАЙОН, ОДЕСЬКА обл., 67640		0682397437

I. Баланс на 31 березня 2024 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
Первісна вартість	1001	-	-
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	8 189,5	8 189,5
Основні засоби :	1010	87 164,2	85 597,9
первісна вартість	1011	161 583,4	161 583,4
знос	1012	(74 419,2)	(75 985,5)
Довгострокові біологічні активи	1020	11 952,3	11 981,6
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	3 601,0	3 601,0
Інші необоротні активи	1090	181,9	181,9
Усього за розділом I	1095	111 088,9	109 551,9
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	25 239,7	24 887,0
у тому числі готова продукція	1103	5 670,0	4 748,4
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	18 041,4	17 940,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	548,8	756,5
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	692,4	749,5
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	183,4	790,5
Витрати майбутніх періодів	1170	95 822,3	98 063,7
Інші оборотні активи	1190	111,0	111,0
Усього за розділом II	1195	140 639,0	143 298,8
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	251 727,9	252 850,7

*Відомо з фінансової
звітності В.С.М.
09.04.2024р.*

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	56 869,0	56 869,0
Додатковий капітал	1410	30 153,7	30 153,7
Резервний капітал	1415	-	-
Неподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	131 624,8	131 190,6
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	218 647,5	218 213,3
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	8 700,2	5 632,3
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	13 766,3	10 898,1
розрахунками з бюджетом	1620	542,0	529,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	48,8	101,4
розрахунками з оплати праці	1630	187,7	386,6
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	9 835,4	17 090,0
Усього за розділом III	1695	33 080,4	34 637,4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	251 727,9	252 850,7

2. Звіт про фінансові результати
за I Квартал 2024 р.

* Форма № 2-м Код за ДКУД: 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Нистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5 476,2	9 717,7
Інші операційні доходи	2120	1 233,1	197,3
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	6 709,3	9 915,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5 149,7)	(9 345,1)
Інші операційні витрати	2180	(1 545,1)	(3 067,0)
Інші витрати	2270	(448,7)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(7 143,5)	(12 412,1)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	(434,2)	(2 497,1)
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Нистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	(434,2)	(2 497,1)

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП ЛІДІУК

ВАДИМ

МИКОЛАЙОВИЧ

ТОВ «КОЛОС»

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

с.п.з.о.ч.

ТИШУК ВАДИМ МИКОЛАЙОВИЧ

(підпис, прізвище)

Новицька Олена Василівна

(підпис, прізвище)

¹ Коафікатор кількісно-територіальних одиниць територіальних громад

Згідно з фінансовою
звітністю ТОВ «КОЛОС»
09.08.2024р

Квитанція

Користувач: Admin
Ім'я файлу: 5101000247754155011001410000426032024.XML
Підписи: Печетка Державна податкова служба України, "ОТРИМАННО" 43005393
"Шлях запису" Шлях Держотчу 37501840

Текст: Підприємство: 24775415 Товариство з обмеженою відповідальністю "Колос"
Звіт: 1-н, 2-н, Фінансова звітність малого підприємства
За період: 1 Квартал, 2024 р.
Звіт доставлено до Системи електронного звітування органів державної статистики України 30.04.2024 у 15:54:59
Регістраційний номер звіту: 9000721441 | 5101000247754155011001410000426032024.XML
Звіт «Ізповідно» форми, означеному Держстатом України, Кваліфіковані електронні підписи перевірено.
Звіт перевірено для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень, Вам буде повідомлено відповідно.

Відправник: Система електронного звітування органів державної статистики України

Згідно з фінансовою звітністю Ф.М. 02.08.2024

Структура власності Товариство з обмеженою відповідальністю "Колос" станом на 06.08.2024 р.

В.М.Тищук

ВИТЯГ
з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних
осіб-підприємців та громадських формувань

Відповідно до статті 11 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань" на запит: **Товариство з обмеженою відповідальністю "Колос"** від **11.09.2024** за кодом **289373935545** станом на **11.09.2024 08:52:39** відповідно до наступних критеріїв пошуку:

Код ЄДРПОУ юридичної особи: 24775415

До документа внести:

Відомості про центральний чи місцевий орган виконавчої влади, до сфери управління якого належить юридична особа публічного права або який здійснює функції з управління корпоративними правами держави у відповідній юридичній особі

Мета діяльності громадського формування

Перелік засновників (учасників) юридичної особи

Відомості про структуру власності

Інформація про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, або про відсутність кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи

Місцезнаходження юридичної особи

Види діяльності

Назви органів управління юридичної особи

Відомості про керівника юридичної особи, а також про інших осіб, які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи, у тому числі підписувати договори, тощо

Відомості про членів керівних органів

Розмір статутного (складеного) капіталу (пайового фонду) та розмір частки кожного із засновників (учасників)

Вид установчого документа

Дані про розпорядчий акт, на підставі якого створено юридичну особу (крім місцевих рад та їхніх виконавчих комітетів)

Відомості про установчий документ, на підставі якого діє громадське формування, – у разі створення юридичної особи на підставі установчого документа іншого громадського формування

Інформація для здійснення зв'язку з юридичною особою

Дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі

Дані про відокремлені підрозділи юридичної особи

Дата легалізації (реєстрації) та реєстраційний номер у паперовому Реєстрі політичних партій, Реєстрі об'єднань громадян, Реєстрі творчих спілок – для громадських формувань, легалізованих (зареєстрованих) до набрання чинності Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань»

Дані про перебування юридичної особи у процесі припинення, у тому числі дані про рішення щодо припинення юридичної особи, відомості про комісію з припинення (ліквідатора, ліквідаційну комісію тощо) та про строк, визначений засновниками (учасниками) юридичної особи, судом або органом, що прийняв рішення про припинення юридичної особи, для заявлення кредиторами своїх вимог

Дані про скасування рішення засновників (учасників) або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи

Дані про перебування юридичної особи у процесі провадження у справі про банкрутство, санації, у тому числі відомості про розпорядника майна, керуючого санацією

Дані про юридичних осіб, правонаступником яких є зареєстрована юридична особа

Дані про юридичних осіб – правонаступників

Відомості про заборону діяльності громадського формування

Місце зберігання реєстраційної справи в паперовій формі

Дані про надання відомостей з Єдиного державного реєстру

Відомості, отримані в порядку інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром та інформаційними системами державних органів

Відомості про смерть засновника (учасника) юридичної особи, визнання його безвісно відсутнім чи оголошення померлим, відомості про смерть керівника юридичної особи та особи, яка може вчиняти дії від імені юридичної особи

Дані про символіку

Дані про хронологію реєстраційних дій

надається інформація з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ЄДР) у кількості 1 записів:

Запис 1

Найменування юридичної особи та скорочене у разі його наявності:

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КОЛОС", ТОВ "КОЛОС"

Ідентифікаційний код юридичної особи:

24775415

Актуальний стан на фактичну дату та час формування:

zareestrovano

Організаційно-правова форма юридичної особи:

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Центральний чи місцевий орган виконавчої влади, до сфери управління якого належить юридична особа публічного права або який здійснює функції з управління корпоративними правами держави у відповідній юридичній особі:

Відомості відсутні

Місцезнаходження юридичної особи:

Україна, 67640, Одеська обл., Віляївський р-н, село Градениці,
ВУЛ.ЛЕНІНА, будинок 87

Види економічної діяльності:

- 01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур (основний)
- 01.21 Вирощування винограду
- 01.24 Вирощування зерняткових і кісточкових фруктів
- 01.25 Вирощування ягід, горіхів, інших плодових дерев і чагарників
- 01.41 Розведення великої рогатої худоби молочних порід
- 01.42 Розведення іншої великої рогатої худоби та буйволів
- 01.43 Розведення коней та інших тварин родини конячих
- 01.45 Розведення овець і кіз
- 01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві
- 01.63 Післяурожайна діяльність
- 10.11 Виробництво м'яса
- 10.13 Виробництво м'ясних продуктів
- 10.32 Виробництво фруктових і овочевих соків
- 10.39 Інші види перероблення та консервування фруктів і овочів
- 10.51 Перероблення молока, виробництво масла та сиру
- 43.11 Знесення
- 43.12 Підготовчі роботи на будівельному майданчику

46.21 Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин
46.71 Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами
41.10 Організація будівництва будівель
41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель
49.41 Вантажний автомобільний транспорт

Назви органів управління юридичної особи:

ЗАГАЛЬНІ ЗВОРИ

Перелік засновників (учасників) юридичної особи:

РАЗУМОВА ВІКТОРІЯ МИКОЛАЇВНА, громадянство: Україна, Місцезнаходження: Україна, 65048, Одеська обл., місто Одеса, ВУЛИЦЯ БАЗАРНА, будинок 5/4, квартира 88, Розмір частки засновника (учасника): 7272233,75

КОВИЛЯНСЬКИЙ ВАЛЕНТИН ОЛЕКСАНДРОВИЧ, громадянство: Україна, Місцезнаходження: Україна, 65058, Одеська обл., місто Одеса, ВУЛ.ДОВЖЕНКА, будинок 6, корпус А, квартира 28, Розмір частки засновника (учасника): 36506776,18

КОВИЛЯНСЬКА НАТАЛЯ МИХАЙЛІВНА, громадянство: Україна, Місцезнаходження: Україна, 65058, Одеська обл., місто Одеса, ВУЛИЦЯ ДОВЖЕНКА, будинок 6, корпус А, квартира 28, Розмір частки засновника (учасника): 5817787,00

ВАНАШ АНАСТАСІЯ ВІТАЛІЇВНА, громадянство: Україна, Місцезнаходження: Україна, 65048, Одеська обл., місто Одеса, ВУЛИЦЯ БАЗАРНА, будинок 5/4, квартира 88, Розмір частки засновника (учасника): 7272233,75

Відомості про структуру власності:

Відомості відсутні

Інформація про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи:

КОВИЛЯНСЬКИЙ ВАЛЕНТИН ОЛЕКСАНДРОВИЧ, громадянство: Україна, Україна, 65015, Одеська обл., місто Одеса, вул.Довженка, будинок 6 "а", квартира 28.

Тип бенефіціарного володіння: Прямий вирішальний вплив

Відсоток частки статутного капіталу або відсоток права голосу: 62.6

Керівник юридичної особи, а також відомості про інших осіб, які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи, у тому числі підписувати договори, тощо:

ТИЩУК ВАДИМ МИКОЛАЙОВИЧ, Директор, 02.02.2022 (Згідно статуту) - керівник

Розмір статутного (складеного) капіталу (найового фонду):

56869030,68 грн.

Вид установчого документа:

Відомості відсутні

Дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань:

Дата державної реєстрації: 23.05.1997, Дата запису: 30.12.2005, Номер запису: 15311200000000661

Дані про відокремлені підрозділи юридичної особи:

Відомості відсутні

Дані про перебування юридичної особи у процесі припинення, у тому числі дані про рішення щодо припинення юридичної особи:

Відомості відсутні

Відомості про комісію з припинення:

Відомості відсутні

Відомості про строк, визначений засновниками (учасниками) юридичної особи, судом або органом, що прийняв рішення про припинення юридичної особи, для заявлення кредиторами своїх вимог:

Відомості відсутні

Дані про скасування рішення засновників (учасників) або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи:

Відомості відсутні

Дані про перебування юридичної особи у процесі провадження у справі про банкрутство, санації, у тому числі відомості про розпорядника майна, керуючого санацією:

Відомості відсутні

Дані про юридичних осіб, правонаступником яких є зареєстрована юридична особа:

Відомості відсутні

Дані про юридичних осіб- правонаступників:

Відомості відсутні

Місце зберігання реєстраційної справи в паперовій формі:

Відділ "Центр надання адміністративних послуг Віляївської міської ради"

Дані про надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань:

Витяг про юридичну особу (портал), 01.09.2020 10:57:09, 25511901,
ГОРЖХІН, РОМАН, ВІКТОРОВИЧ

Витяг про юридичну особу (портал), 13.10.2020 10:05:37, 25750817,
ГОРЖХІН, РОМАН, ВІКТОРОВИЧ

Витяг про юридичну особу (портал), 26.10.2020 09:41:38, 25813648,
ГОРЖХІН, РОМАН, ВІКТОРОВИЧ

Витяг про юридичну особу (портал), 14.12.2020 11:02:23, 26102480,
ГОРЖХІН, РОМАН, ВІКТОРОВИЧ

Витяг про юридичну особу (портал), 15.02.2021 14:26:07, 26505932,
РАЗУМОВ, ВІТАЛІЙ, ВІКТОРОВИЧ

Витяг про юридичну особу (портал), 15.03.2021 10:06:31, 26689267,
ГОРЖХІН, РОМАН, ВІКТОРОВИЧ

Витяг про юридичну особу (портал - запит держ.органів), 22.03.2021
14:11:09, 26740863, Артеменко, Артем, Ігорович

Витяг про юридичну особу (портал), 30.03.2021 11:07:41, 26794614,
ГОРЖХІН, РОМАН, ВІКТОРОВИЧ

Витяг про юридичну особу (портал), 12.04.2021 08:36:06, 26877101,
ГОРЖХІН, РОМАН, ВІКТОРОВИЧ

Витяг про юридичну особу, 12.04.2021 16:03:20, 26883511, ІЛІЧОВА,
НАТАЛІЯ, АРТЕМІВНА

Витяг про юридичну особу, 06.08.2021 09:38:46, 27584471, Разумов,
Віталій, Вікторович

Витяг про юридичну особу (портал - запит держ.органів), 10.08.2021
17:14:13, 27608909, Полозенко, Артем, Валерійович

Витяг про юридичну особу (портал - запит держ.органів), 10.08.2021
17:21:33, 27608961, Полозенко, Артем, Валерійович

Витяг про юридичну особу (портал), 09.09.2021 17:10:43, 27803672,
ГОРЖХІН, РОМАН, ВІКТОРОВИЧ

Витяг про юридичну особу, 15.09.2021 15:39:04, 27846643, Разумов,
Віталій, Вікторович

Витяг про юридичну особу (портал), 28.09.2021 10:55:45, 27948442,
ЗЕЗИК, ВЯЧЕСЛАВ, АНДРІЙОВИЧ

Витяг про юридичну особу (портал), 28.09.2021 11:07:17, 27948707,
ЗЕЗИК, ВЯЧЕСЛАВ, АНДРІЙОВИЧ

Витяг про юридичну особу (портал), 29.09.2021 08:52:16, 27958427,
ЗЕЗИК, ВЯЧЕСЛАВ, АНДРІЙОВИЧ